

การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

สิทธิชัย เวศสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาอนุญาตให้รับเข้าเรียนแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีจันทร์)

..... กรรมการ

(ดร.มนัส บุญประกอบ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีจันทร์)

..... กรรมการ

(ดร.มนัส บุญประกอบ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทรับเข้าเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันทน์ มีจันทร์หมาก ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ดร.มนัส บุญประกอบ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์สุนทร จันทรรตรี ที่ให้คำแนะนำในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ให้คำปรึกษา แนะนำและชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือทั้ง 5 ท่าน คือ อาจารย์พิทยา มุสิก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี อาจารย์เสนอ สุคำซุห หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี อาจารย์บุญเลิศ เลิศวิทยานุกสิษฐ์ ศึกษาานิเทศก์ 9 อดีตหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี อาจารย์ธีรวัชร ภูมิ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดศรีประจันตคาม และอาจารย์สมพงษ์ ชินสร้อย ศึกษาานิเทศก์ 8 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ขอขอบคุณ อาจารย์พิทยา มุสิก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี อาจารย์โพธิ์ทอง บัวเผื่อน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอศรีมหาโพธิ์ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษารวบรวมข้อมูล และตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีตลอดมา ซึ่งเป็นผลทำให้การจัดเก็บข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้มีความสมบูรณ์

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการบูชาพระคุณพ่อวิวัฒน์ คุณแม่สมหมาย เวศสุวรรณ และครูอาจารย์ที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาด้วยดี

สิทธิชัย เวศสุวรรณ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การนิเทศภายในโรงเรียน	8
	ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน	9
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	11
	หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	13
	กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	14
	การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน	16
	หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	18
	ความจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน	19
	ขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา	20
	ครูกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
	สมมติฐานการวิจัย	41

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	68
	สมมติฐานการวิจัย	68
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
	การวิเคราะห์ข้อมูล	70
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
	อภิปรายผล	72
	ข้อเสนอแนะ	76
	ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป	77
	บรรณานุกรม	79
	ภาคผนวก	86
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	107

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงกลุ่มตัวอย่างครูปฏิบัติการสอนเป็นรายอำเภอ	43
2	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ ...	51
3	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด ปราชินบุรี จำแนกเป็นรายด้าน	52
4	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปราชินบุรี ด้านงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ($n = 590$)	53
5	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราชินบุรี ด้านงานจัดการเรียนการสอน ($n = 590$)	55
6	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราชินบุรี ด้านงานวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ($n = 590$)	56
7	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราชินบุรี ด้านงานวัดผลและประเมินผล ($n = 590$)	58

8	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ ($n = 590$)	59
9	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ	61
10	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา	63
11	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การสอน	65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในยุคข้อมูลข่าวสารทั้งในวงการศึกษาและวงการอื่น ๆ การค้นพบสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ประกอบกับการสื่อสารที่มีความฉับไว ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย จากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ประชากรของชาติประสบปัญหานานับประการ ทั้งด้านสภาพความเป็นอยู่ เศรษฐกิจการทำมาหากิน การย้ายถิ่นที่อยู่จากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมือง ซึ่งเป็นผลให้สังคมไทยกลายเป็นสังคม ผู้บริโภคในปัจจุบัน ทั้งนี้อันสืบเนื่องมาจากมาตรการการวางแผนการพัฒนาประเทศ ที่มีได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาเป็นอันดับแรก ดังกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนของประเทศ ให้มีคุณภาพ เพราะว่าคนหรือบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนส่วนใหญ่ของประเทศ กล่าวคือเด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปดถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า จัดเป็นเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 มาตรา 6 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 120) ทั้งนี้โดยมีหลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทางการปฏิบัติให้ทราบถึงหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา ตลอดจนถึงการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นั่นคือ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุข (กรมวิชาการ. 2533 : 19) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาด้านต่าง ๆ คือ พัฒนาดน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม อันจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และ

มีค่านิยมที่ดี เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 4) สถาบันที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดสิ่งดังกล่าว
ได้ก็คือ โรงเรียนประถมศึกษา

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยกระจายอำนาจการบริหารเป็น 5 ระดับ คือ
ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับโรงเรียน
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 4 - 5) ระดับโรงเรียน
ซึ่งมีโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติที่ดีว่าเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน
ให้มีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ โดยมีหัวหน้าสถานศึกษา
และครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารและการดำเนินการกิจการเรียนการสอน ซึ่ง
การพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้นครูผู้สอนเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญยิ่ง
ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใช้หลักสูตรโดยตรงในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ให้แก่ผู้เรียน แต่เนื่องจากในสภาพปัจจุบันครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา นอกจาก
มีหน้าที่ในการสอนนักเรียนแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบอีกมากมายทั้งงานด้านธุรการ
การเงิน งานโครงการที่สนับสนุนงานกิจกรรมนักเรียน จึงส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ยังไม่เป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรอย่างแท้จริง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ
ต้องอาศัยกระบวนการนิเทศการศึกษาเข้ามาเป็นองค์ประกอบ ซึ่งบุคคลที่ควรจะได้รับนิเทศ
เป็นอันดับแรกคือ ครูผู้สอนทั้งนี้ กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้
การพัฒนาคุณภาพการศึกษابรรลุผล (อูทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์. 2528 :
2) เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการสอนและการปฏิบัติงานของครู
โดยตรง

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์โครงการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของ
หน่วยนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2535 (2535 :
2 - 3) พบว่าโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดยังมีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่มีดีเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากการนิเทศภายในโรงเรียน
มีการปฏิบัติน้อยและไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการนิเทศงานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายไว้ในด้านการบริหารและสนับสนุน

ในแผนพัฒนาการประถมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) จะดำเนินการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นให้ทุกหน่วยงานใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานสำหรับการนิเทศการศึกษาจะให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายในเป็นกรณีพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 24) เพราะการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึงการร่วมมือทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียนในการคิดค้น จัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงานวิชาการ พัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติงานของครูอันส่งผลให้คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมีคุณภาพสูงขึ้น (อาคม จันทรสุนทร และคนอื่น ๆ. 2534 : 4) ทั้งนี้ นอกจากจะมีการดำเนินการนิเทศในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศการจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ และการประเมินผล การนิเทศแล้วก็ตามแต่ปรากฏว่า ยังไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ การนิเทศยังมุ่งเน้นการนิเทศภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนบทบาทการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอน ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนขาดการประสานงานที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 5)

สำหรับปัญหาการนิเทศในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ก็มีปัญหาลักษณะคล้าย ๆ กับปัญหาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ สมรรถภาพในการแก้ปัญหาของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ยังทำไม่เป็นระบบไม่ปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนไม่ตอบสนองเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การติดตามผลการนิเทศ ไม่ได้นำมาปรับปรุงหรือพัฒนาประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. 2529 : 12) และจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2539 พบว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าเป้าหมายของแผนการศึกษา ฉบับที่ 7 คือกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ร้อยละ 66.14 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 68.75 ซึ่งเป้าหมายกำหนดไว้ร้อยละ 80 ในส่วนของการตกชั้นปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีอัตราการตกชั้นมากที่สุดถึงร้อยละ 5.41 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 1.45 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 1.21 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาฉบับที่ 7 (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. 2540 : 85)

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จะต้องมีการปรับปรุงการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ทั้งนี้ต้องมุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนตระหนักว่าการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนนั้นมิใช่เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะหากว่า เป็นภารกิจโดยตรงของครูผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน จึงจะช่วยให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จในภารกิจการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งรัฐใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของคนตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะมุ่งเน้นที่การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยซึ่งดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ตระหนักดีว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนเป็นสำคัญ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ในปัจจุบัน โดยการสำรวจความคิดเห็นของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อจะได้นำผลการศึกษา มาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของการจัดการประถมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ตามทัศนคติของครู จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีซึ่งจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนพัฒนาการศึกษาและการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงาน

วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี 5 งานคือ

- 1.1 งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.2 งานจัดการเรียนการสอน
- 1.3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 1.4 งานวัดผลและประเมินผล
- 1.5 งานประชุมอบรมทางวิชาการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2540 จำนวน 2,842 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 692 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทียบตามตารางสัดส่วนของยามานะ (Yamane, 1970 : 887)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1.1 เพศ ของครูปฏิบัติการสอน

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษาของครู แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

3.1.2.1 วุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

3.1.2.2 วุฒิตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.3 ประสบการณ์ในการสอนของครูแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ

3.1.3.1 น้อยกว่า 15 ปี

3.1.3.2 15 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 3.2.2 งานจัดการเรียนการสอน
- 3.2.3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 3.2.4 งานวัดผลและประเมินผล
- 3.2.5 งานประชุมอบรมทางวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน โดยการแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูและกิจกรรมสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน 5 งานคือ

1.1 งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การให้คำแนะนำ สนับสนุนหรือช่วยเหลือครูในการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระและจุดเน้นของหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร สาระสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เอกสารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

1.2 งานจัดการเรียนการสอน หมายถึง การให้คำแนะนำช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน ได้จนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ คือ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าชั้นเรียน การจัดตารางสอน การเตรียมการสอนของครู การจัดกระบวนการเรียนการสอน และการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

1.3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ บริการจัดหาวัสดุต่าง ๆ สำหรับผลิตสื่อการสอนให้สนองต่อกิจกรรมประกอบเนื้อหาในบทเรียน การสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการสอน การสาธิตการใช้สื่อประเภทอุปกรณ์ ส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อ เพื่อสร้างความสนใจในการเรียนของนักเรียน

การสนับสนุนให้มีการจัดห้องสื่อการสอน การแนะนำการซ่อมแซมสื่อการสอนที่ชำรุด และการบำรุงรักษา การสนับสนุนให้มีการบริการยืมสื่อใช้ประกอบการสอน

1.4 งานวัดผลและประเมินผล หมายถึง การให้คำแนะนำ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูในด้านการออกข้อสอบ การเก็บรวบรวมผลการสอบ การนำผลการสอนมาทำ การประเมินคุณภาพ และแนะนำ สนับสนุนครูให้นำผลจากการประเมินนั้นมาปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาในจุดด้อย และส่งเสริมในจุดเด่นให้ดียิ่งขึ้น โดยดำเนินการภายใต้ระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล

1.5 งานประชุมอบรมทางวิชาการ หมายถึง การสนับสนุนครูให้เข้ารับการ ประชุมอบรมเกี่ยวกับความรู้ในหน้าที่การสอน ความรู้ด้านวิชาการต่าง ๆ ประกอบอาชีพ การสอนหรือความรู้ต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาถ่ายทอดนักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน วิชาที่เรียน และสามารถนำความรู้มาพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ในการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ครั้งนี้วัดระดับความคิดเห็นจากการตอบแบบ สอบถามความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพ มาแล้ว

2. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

3. ครู หมายถึง ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนประจำในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

4. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับความรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

4.1 วุฒิการศึกษามากกว่าปริญญาตรี

4.2 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

5. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูผู้ปฏิบัติการกิจการสอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

5.1 น้อยกว่า 15 ปี

5.2 15 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียน
2. ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน
3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
4. หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
5. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
6. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
7. หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
8. ความจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
9. ขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
10. ครูกับงานนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นศัพท์ในวงการศึกษาของไทยซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ วาไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2525 : 93) ได้ให้ความหมายโดยสรุปว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะครูภายในโรงเรียนช่วยกันรวบรวมข้อมูล ปรึกษาหารือวางแผนปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้น อาคม จันทรสุนทร (2527 : ภาคผนวก) ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของคณะครู ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 9) ได้สรุปไว้ในชุดฝึกอบรมการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นความพยายามทุกชนิดของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ช่วยกันปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน

อีกทั้งช่วยเพิ่มพลังในการปฏิบัติแบบอย่าง เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ สังเกตอุทรานนท์ (2530 : 108) ให้ความเห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นคำศัพท์ที่มาจากคำว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียนซึ่งต่างจากการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการโดยศึกษานิเทศก์

จากความหมายที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง กระบวนการที่เป็นงานระหว่างบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการสอนของครูซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้นและตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน

ถ้าศึกษาถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนแล้วจะเห็นว่าการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นและมีความต้องการมากที่จะจัดให้มีขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะในสภาวะที่แนวคิดและหลักการของการนิเทศการศึกษาเปลี่ยนแปลงรูปแบบไป ซึ่งนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

อาคม จันทรสุนทร (2522 : 36) มีความเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นเพราะจะก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารโรงเรียนหลายประการ คือ

1. เป็นการช่วยเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีไม่พอที่จะนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
2. การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียนเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียน ย่อมมีความรู้ในปัญหาได้ดีและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศเป็นกันเองไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนกับศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารการศึกษาภายนอกโรงเรียน
4. ผู้นิเทศในโรงเรียนสามารถติดตามผลการปฏิบัติงาน หรือผลงานนิเทศได้ตลอดเวลาเพราะอยู่ใกล้ชิดกัน และสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (2528 : 19) ให้เหตุผลว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานที่เสี่ยงไม่ได้ เพราะจะส่งผลให้การประกอบภารกิจทางการศึกษาของโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนยังจำเป็นต้องอาศัยการบริหารมาช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูด้านต่าง ๆ รวมทั้งการนิเทศสนับสนุนการเรียนการสอนสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 14 - 15) ที่เน้นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่จะต้องนิเทศผู้ร่วมงาน การนิเทศภายในเป็นภารกิจที่ผู้บริหารจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งต่อมาหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 8) บันทึกถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. กระบวนการที่สำคัญของการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้งสามกระบวนการเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารจึงมีหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียนด้วย

2. ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน คือ บริหารงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ 6 ประการ ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องนิเทศครูให้สามารถปรับปรุงหรือพัฒนาวิธีสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้และมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ภายในโรงเรียนย่อมมีครูที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถที่ต่างกัน ดังนั้นประสิทธิภาพของการเรียนการสอนย่อมแตกต่างกัน การที่จะลดช่องว่างดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องนิเทศภายในโรงเรียน อีกทั้งยังทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. โดยธรรมชาติของการปฏิบัติงานมักจะแก้ปัญหา ปัญหาย่อมแตกต่างกันไปตามขนาดสภาพของหน่วยงานในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยครูและนักเรียนมีพื้นฐานต่าง ๆ กัน การป้องกันหรือลดปัญหาดังกล่าว ให้น้อยลง แนวทางหรือยุทธศาสตร์ที่สำคัญวิธีหนึ่งก็คือ การนิเทศภายในโรงเรียน

สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 116 - 117) ได้เน้นให้เห็นถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการทางการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง

2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก

3. สภาพปัจจุบัน บุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอและบางคนยังมีความชำนาญในเฉพาะสาขาอีกด้วย จึงควรจะให้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย

4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการนิเทศสมัยใหม่ที่สุดที่ว่าการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือและช่วยเหลือกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนคอยชี้แนะให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนไม่อาจจะเลยการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้ เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งต่างก็รับรู้สภาพปัญหาและจำกัดมีความคุ้นเคยกันน่าจะแก้ปัญหาได้ตรงจุด อีกทั้งกระทำได้อย่างต่อเนื่องรวดเร็วกว่าผู้นิเทศจากภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับปรัชญาของวิธีการนิเทศสมัยใหม่ที่ยึดหลักการทำงานร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องจัดและสนับสนุนให้มีขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม จะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเอาไว้เพื่อผู้ปฏิบัติจะได้ทราบแน่ชัดว่า จะต้องกระทำสิ่งใด การนิเทศภายในโรงเรียนก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงความเห็นไว้ต่างกัน โดยเฉพาะไมเนอร์ (Minor. 1964 : 27 - 31) กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 10 ประการ และครอบคลุมจุดมุ่งหมายตามทัศนะนักการศึกษาคนอื่น ๆ ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดีขึ้น
2. เพื่อช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยครูในการจัดหาและเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน

4. เพื่อช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. เพื่อสร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความรู้ความสามารถพิเศษ และประสบการณ์ของเขามาใช้ให้เป็นประโยชน์ สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารได้
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักการประเมินผลการเรียนของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
7. เพื่อกระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตัวเอง
8. เพื่อช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้บรรลุผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัย และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
9. เพื่อกระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร หรือเพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
10. ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ช่วยให้ชุมชนเข้าถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียนและนักเรียน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 15) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงตนเองและกิจกรรมการเรียนการสอน
2. สามารถพัฒนาพฤติกรรม บุคลิกภาพการสอนของครูให้ดีขึ้น
3. สนับสนุนความรู้ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. กำกับ ควบคุม ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเป็นคณะ

จากแนวความคิดที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายหลักของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ มุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานในด้านวิชาการภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประเมินผลการเรียนการสอน ตลอดจนช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพครู ฉะนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงต้องปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย จุดมุ่งหมายก็เพื่อต้องการจะพัฒนาพฤติกรรมของครูผู้สอน และบุคลากรในโรงเรียนให้ทำงาน ประสพผลสำเร็จในด้านการเรียนการสอนและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศจำเป็นต้องมีหลักการเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในเรื่องนี้ นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ดังต่อไปนี้

✓ สตูปส์ และสตูปส์ (Stoops and Stoops. 1978 : 5 - 6) ได้กำหนดหลักการเบื้องต้นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่รับผิดชอบ
2. การนิเทศการศึกษา เป็นการปรับปรุงซึ่งผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศเป็นผู้รับใช้บริการ
3. การนิเทศการศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูและโรงเรียน
4. การนิเทศการศึกษา ควร เป็นการสร้างสรรค์ความคิด เจตคติ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ
5. การนิเทศการศึกษา ควร เน้นให้เห็นความสำคัญของงานวิจัย และจะต้องพยายามหาแนวทางให้ครูผู้เกี่ยวข้องศึกษางานวิจัย และนำผลมาใช้ให้มากขึ้น
6. การนิเทศการศึกษา ควรยึดหลักการประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

สังัด อุทรานนท์ (2530 : 15) ได้กำหนดหลักการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนปัจจุบันเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาลักษณะและทฤษฎีทางการนิเทศ ดังนี้

หลักการที่ 1 การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ กระบวนการมีความสอดคล้องกับแนวความคิดและหลักการที่ดีของการนิเทศ

หลักการที่ 2 การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน นักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่านตัวกลาง คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

หลักการที่ 3 การนิเทศการศึกษาต้องเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย

โดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่าหลักการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการนิเทศการศึกษาที่มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ คือ มีการทำงานเป็นระบบและขั้นตอนตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผลมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนโดยอาศัยข้อมูลที่ต้อง สามารถวิเคราะห์วิจัยปัญหาที่จะนำมาหาค่าและ

นัยสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การทำงานมุ่งเพื่อสร้างสรรค์ให้ทุกคนมีส่วนร่วมโดยใช้หลักประชาธิปไตย มีบรรยากาศแห่งความร่วมมือ ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เปิดเผยตรงไปตรงมา มุ่งที่จะส่งเสริมและบำรุงขวัญ ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้าด้านวิชาชีพและประสิทธิภาพของงาน

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

การทำงานเพื่อได้งานดี มีการทำงานที่ไม่สับสนเป็นการทำงานซึ่งช่วยให้คนประสบความสำเร็จโดยไม่ต้องคอยระแวงระวังว่าจะถูกจับผิดและได้การทำงานที่ผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกภาคภูมิใจในผลงาน ต้องอาศัยจัดรูปแบบเป็นกระบวนการ ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีกระบวนการเช่นเดียวกับการบริหารทั่ว ๆ ไป แต่ขั้นตอนของกระบวนการแตกต่างกันบ้างตามทักษะของนักการศึกษาแต่ละกลุ่มแต่ละคน

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 75 - 80) เสนอตัวแบบ (Model) กระบวนการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เรียกว่าตัวอักษรย่อ ๆ ว่า APDS หมายถึง

1. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นไปเพื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการ หรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติ จัดทำให้ประสบผลสำเร็จ
2. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดขั้นตอนและเค้าโครงการทำงาน ให้บรรลุที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพมากที่สุดภายใต้สภาพแวดล้อมและข้อจำกัดที่มีอยู่
3. ลงมือปฏิบัติ (Doing) เป็นการลงมือดำเนินงานตามขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานในแต่ละเรื่องตามที่กำหนดไว้
4. นิเทศติดตามผล (Supervision) เป็นการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ กำกับ สนับสนุนให้สามารถทำงานได้จนบรรลุผลสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 16) ได้กำหนดกระบวนการของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาคล้ายกับรูปแบบ APDS ของอุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ แต่มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการนิเทศภายในเพิ่มเติมขึ้นเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

ขั้นที่ 5 การประเมินและรายงานผล

ส่วน สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 125) กล่าวว่า การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ เริ่มจากการรับรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน จากนั้นก็นำเอาปัญหามาวิเคราะห์หาสาเหตุกำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาและมอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ อาจดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก

ขั้นที่ 3 ดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในขณะที่ผู้รับการนิเทศได้ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับรู้มาแล้ว ผู้นิเทศก็จะทำหน้าที่นิเทศการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนส่วนผู้บริหารก็จะคอยสนับสนุนการปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมกำลังใจ คือ ผู้นิเทศก็จะทำการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ และอีกผู้หนึ่งคือผู้บริหารซึ่งจะต้องสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศทั้งผู้ให้และผู้รับ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ การดำเนินการประเมินผลผลิต กระบวนการและปัจจัยป้อนเข้า โดยให้ความสำคัญมากที่สุดที่ผลผลิต กระบวนการทำงาน และปัจจัยป้อนเข้าตามลำดับ

จากรายละเอียดดังกล่าวมา ชี้ให้เห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการที่เริ่มจากการสำรวจหรือศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนครูและนักเรียนว่ามีสภาพเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อให้ข้อมูลประกอบการวางแผนและตัดสินใจกำหนดทางเลือก จากนั้นก็หาวิธีที่จะนิเทศที่ดีมาใช้ได้ตรงกับสภาพปัญหา การสร้างสื่อและเครื่องมือที่จะใช้ชั้นนิเทศการปฏิบัติการนิเทศอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง ติดตามผลโดยตรง ในขั้นสุดท้ายสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานและสรุปผลที่เกิดว่าสำเร็จหรือมีปัญหอย่างไรหรือไม่

การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

งานวิชาการ เป็นงานหลักในการบริหารโรงเรียน และเป็นหัวใจของหน่วยงานทางการศึกษา เพราะเป็นงานที่มีเป้าหมายหลักคือ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร งานวิชาการหมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียน โดยดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีบุคคลร่วมกันดำเนินการหลายฝ่าย ได้แก่ ครูผู้สอน ครูสนับสนุนการสอนผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารระดับอำเภอและจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528 : 27) ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าวต้องทำงานให้สัมพันธ์กันจึงจะทำให้การดำเนินงานด้านวิชาการบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้ งานวิชาการจึงเป็นหัวใจของโรงเรียน ซึ่งถือว่าโรงเรียนเป็นสถาบันทางวิชาการ เป็นหน่วยงานปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับนักเรียนเป็นอันดับแรก การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนถือเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นประการสำคัญและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่ให้ความสนใจงานวิชาการในโรงเรียนการให้ความสนใจดังกล่าว หมายถึง การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 : 1) ได้ให้ความหมายของการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนไว้ว่าเป็นการทำงานร่วมกันของผู้มีเทศก์กับผู้บริหารนิเทศซึ่งเป็นบุคลากรภายในโรงเรียนด้วยกัน ในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 17) ได้ให้ความหมายของการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง วิธีหรือกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคลากรในโรงเรียนคิดขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติบุคลากรภายในโรงเรียนมีผลให้การบริหาร และการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2530 : 17) ได้ให้ความหมายของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง วิธีหรือกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคลากรในโรงเรียนคิดขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติบุคลากรภายในโรงเรียน มีผลทำให้การบริหารและการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในความหมายของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครนั้น หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกัน ดำเนินการโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานวิชาการ ของครูอันจะช่วยให้แก่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (สำนักงานศึกษา. 2531 : 10)

อุทัย บุญประเสริฐ (2528 : 71) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนที่มีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดงานวิชาการว่า เป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนโดย ความร่วมมือกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของบุคลากร (ครู) ให้สัมพันธ์กับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่ ให้มีการพัฒนาการสอน ซึ่งจะทำได้ผลผลิต (เด็กนักเรียน) ที่มีคุณภาพสูง

ส่วน อาคม จันทรสุนทร (2527 : ภาคผนวก 25) กล่าวไว้ว่า การนิเทศงาน วิชาการในโรงเรียน มีความหมายว่าเป็นการแนะนำบุคคลภายในโรงเรียนด้วยตนเองซึ่งผู้นิเทศก์ ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสายวิชา หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่โรงเรียน คัดเลือกและแต่งตั้ง

จรี จันทรเจริญ (2539 : 17) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน โดยการแนะนำช่วยเหลือ สนับสนุนการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู และกิจกรรมสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

จินตนา สวินทร (2536 : 11) ได้กล่าวว่า การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนเป็น การดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน โดยเน้นงานวิชาการเป็น หลักเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนให้ สูงขึ้น

สรุปได้ว่า การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน โดยการช่วยเหลือแนะนำ และสนับสนุนซึ่งกันและ กันในการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ เป็นไปด้วยดี เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจตามเป้าหมายที่ วางไว้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด

หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการปฏิบัติงาน ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2531 : 7)

1. เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศก์ และผู้รับการนิเทศ
2. เป็นความถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยยึดความจำเป็นและกฎเกณฑ์ของเรื่องนั้น ๆ ตามค่านิยม วัตถุประสงค์ และนโยบายของการจัดการศึกษาที่วางไว้
3. ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นการแก้ปัญหาโดยศึกษาจากสภาพปัจจุบันปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอน ซึ่งสามารถตรวจสอบและประเมินผลได้
4. เป็นประชาธิปไตยเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเองและมีความเข้าใจอันดีต่อกัน
5. ตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพ โดยช่วยให้ครูเกิดความรู้สึกว่าพบวิธีที่ดีกว่าเดิมในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์
6. เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล โดยเปิดโอกาสให้แสดงออก และพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มที่
7. ใช้กลวิธีง่าย ๆ ในการนิเทศ โดยเริ่มต้นจากสภาพที่เป็นอยู่ และทำให้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

จินตนา สวรินทร์ (2536 : 11 - 12) กล่าวว่า หลักในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนจะต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาโดยยึดหลักการทางวิทยาศาสตร์ ความเป็นประชาธิปไตย ถูกต้องตามหลักวิชาส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู โดยมีขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ

กล่าวโดยสรุป หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นิเทศก์และผู้รับการนิเทศ จะต้องร่วมมือกันแก้ปัญหา ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างจริงจังโดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ ความเป็นประชาธิปไตย และใช้เทคนิคกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนาความสามารถของครูได้ทำหน้าที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มความสามารถ

ความจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

งานวิชาการเป็นหัวใจและเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน การบริหารงานวิชาการจึงเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ดังนั้น เพื่อให้งานการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี จึงจำเป็นต้องหาทางปรับปรุงแก้ไขให้งานวิชาการมีคุณภาพโดยอาศัยการนิเทศการศึกษาเข้ามาช่วย

สัจจา จันทรเจริญ (2526 : 5) กล่าวว่า ในการบริหารงานวิชาการถือได้ว่าการนิเทศงานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญที่ผู้บริหารจะละเลยไม่ได้ เพราะการนิเทศงานวิชาการจะทำให้ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ปรับปรุงการทำงานด้านวิชาการให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเหตุนี้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการในโรงเรียนจึงต้องสนับสนุนปัจจัยในการปฏิบัติงานวิชาการอย่างมาก เพื่อให้งานวิชาการในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพแก่ตัวครูผู้สอน และประสิทธิผลที่ดีต่อตัวนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศทั่วไป ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่มีใช้การเรียนการสอน เช่น พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการจัดห้องวิชาการ การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการให้บริการนักเรียนความสามารถในการทำงานร่วมกับชุมชน ฯลฯ เป็นต้น หรืองานนิเทศการศึกษา เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา เทคนิคการสอนเน้นวัตถุประสงค์ การวัดและประเมินผล ซึ่งงานเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับการสอนอันเป็นงานหลักของโรงเรียนนั่นเอง

จุรี จันทรเจริญ (2539 : 18) กล่าวว่า การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนเป็นกิจกรรม ที่มีความจำเป็นต่อคุณภาพของการศึกษา เพราะช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างดีและส่งผลไปถึงตัวนักเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารหรือครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในโรงเรียนจะละเลยไม่ได้ เพราะการนิเทศงานวิชาการจะทำให้ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลที่ดีต่อนักเรียน

ขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

จรินทร์ นาคศรีอาภรณ์ (2520 : 60) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ได้กล่าวถึงขอบเขตงานวิชาการ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน
3. การนิเทศการสอน
4. อาคารสถานที่และสิ่งบริการการสอน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

อุทัย บุญประเสริฐ (2528 : 7) กล่าวถึง งานวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาต้องรับผิดชอบดูแลนั้นมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมงานต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การบริหารหลักสูตร
2. การสอน การบริหารการสอนและการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ บรรลุหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. กิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนสอดคล้องกับระเบียบและกฎเกณฑ์การจัดกิจกรรมนักเรียนที่กำหนดไว้
4. สื่อการเรียนและห้องสมุด เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนในส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้มีความรู้กว้างขวางและทันสมัยอยู่เสมอ
5. การวัดประเมินผลการศึกษาของเด็ก และการประเมินผลสำเร็จของงานทางวิชาการของโรงเรียน
6. การจัดการนิเทศการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูผู้สอน ซึ่งรวมตลอดถึง การบำรุงขวัญและเสริมกำลังใจในการทำงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ของโรงเรียน โดยเฉพาะครูจะเน้นเป็นพิเศษในด้านการพัฒนาวิชาชีพ

ปรีชา นิพนธ์พิทยา และสุทิน เนียมพลับ (2528 : 61) ได้กล่าวถึงงานวิชาการที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบมี 9 งาน ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
7. งานนิเทศการศึกษา
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

· หล่มทอง ร่มสนธิ์ (2528 : 155) ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางวิชาการของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครได้กำหนดขอบเขตงานวิชาการไว้ 8 งาน ดังนี้

1. งานด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ
2. งานด้านหลักสูตรและ เอกสารหลักสูตร
3. งานด้านการจัดการเรียนการสอน
4. งานด้านนิเทศการศึกษา
5. งานด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. งานด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
7. งานด้านห้องสมุด
8. งานด้านการวัดและการประเมินผลทางวิชาการ

· สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 101) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล

5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินการ
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

ชลอ มงคลการุณย์ (2530 : 16) ซึ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า งานวิชาการ ควรจะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ
2. หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการสอน
5. ห้องสมุด
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การนิเทศการศึกษา
8. การวัดและประเมินผลการศึกษา

จินตนา สวินทร (2536 : 20) ศึกษาเรื่องการบริหารงานด้านการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กำหนดงานเป็น 8 งาน คือ

1. งานหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร
2. งานการจัดการเรียนการสอน
3. งานนิเทศการสอนในชั้นเรียน
4. งานการจัดการนิเทศงานวิชาการ
5. งานวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
6. งานห้องสมุด
7. งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. งานประเมินผลการจัดการนิเทศงานวิชาการ

แฟเบอร์ และเชียร์รอน (จินตนา สวินทร. 2536 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Faber and Shearron. 1970 : 212) แบ่งงานวิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การจัดวางวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับเวลา ความสะดวก และความสามารถของบุคคล

4. การจัดอุปกรณ์การสอน
5. การนิเทศการสอน
6. การส่งเสริมครูประจำการ

จะเห็นได้ว่า ขอบข่ายงานวิชาการที่นักการศึกษาหรือหน่วยงานกำหนดนั้น เป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน หากผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจและความสำคัญต่อการนิเทศงานทางวิชาการอย่างแท้จริงแล้ว จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างดีจากขอบข่ายงานวิชาการดังกล่าว มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีได้กำหนดขอบข่ายงานซึ่งปฏิบัติตามแนวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในระดับโรงเรียน รวม 5 งาน ซึ่งสอดคล้องกับขอบข่ายงานที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ข้างต้น และผู้วิจัยจะใช้เป็นขอบเขตของเนื้อหาที่จะทำการวิจัยคือ

1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานจัดการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล
5. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรจะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ความหมายของหลักสูตร

1.2 สาระสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.3 เอกสารหลักสูตร

1.4 การนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ความหมายของหลักสูตร อินโลว์ (Inlow. 1973 : 9) กล่าวว่า

หลักสูตร หมายถึง โครงร่างของเนื้อหาการเรียนรู้ที่มุ่งไปทางด้านการส่งเสริมค่านิยมที่ดีหรือได้แก่เอกสารที่เขียนขึ้นหรือโครงร่างของเนื้อหาการเรียนรู้ที่อยู่ในใจของครู ซึ่งเมื่อลงมือทำการสอนแล้วจะก่อให้เกิดผลด้านพฤติกรรมของนักเรียนในความคิดเห็นของนักการศึกษาไทย ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้

ธีระยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2528 : 7) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับความหมายคำว่า หลักสูตรว่า มีอยู่กว้างขวาง หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กเรียนทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน นอกจากนี้ยังหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่โรงเรียนจัดขึ้น และรวมไปถึงด้านบุคลากร อาคารสถานที่ อุปกรณ์การศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยให้เด็กเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีต่อไป

สุนน อมรวิวัฒน์ (2531 : 6) สรุปความหมายของหลักสูตรว่ามีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของการจัดการศึกษา และระดับผู้ใช้หลักสูตรซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการที่ต่างกันไป กล่าวคือ ในความหมายของครูอาจมีความเข้าใจในระดับที่มุ่งการสอนเป็นสิ่งสำคัญหลักสูตรจึงหมายถึง เนื้อหาวิชาที่ครูต้องสอนให้ครบตามแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเท่านั้น

จากแนวคิดของนักศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้กับผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกระบบโรงเรียน และรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นตลอดทั้งเอกสารซึ่งเป็นข้อกำหนดรายวิชาที่จัดสอนในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.2 สาระสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง

พ.ศ. 2533)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 186 – 187)

ได้สรุปสาระสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไว้ดังนี้

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1) พัฒนาตนเอง (ชีวิต)

(1) มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้คงสภาพการอ่านออกเสียงได้ และคิดคำนวณได้

(2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม

(3) สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว

(4) สามารถวิเคราะห์สาเหตุ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

(5) มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัวไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(6) มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

2) พัฒนาอาชีพ (เศรษฐกิจ)

มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3) พัฒนาสังคม

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้าน และชุมชนสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

ครูผู้สอน ผู้ที่มีหน้าที่นเทศการศึกษาและหัวหน้าสถานศึกษาจึงควรต้องมีความรอบรู้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้

1.3 เอกสารประกอบหลักสูตร

เอกสารประกอบหลักสูตร หมายถึง เอกสารที่แจกแจงรายละเอียดของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล เอกสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 คู่มือครู หนังสือเรียน หนังสือแบบฝึกหัด บัตรงาน แผ่นภาพ หนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม เอกสารประกอบหลักสูตรฉบับปรับปรุงเริ่มให้ครูกำหนดแผนการเรียนการสอนเองให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

1.4 การนำหลักสูตรไปใช้

ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนในฐานะ เป็นผู้มีบทบาทต่อการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของหลักสูตร หลักสูตรจะเข้ากับผู้เรียนหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนและ เทคนิคการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน

สรุปได้ว่า งานหลักสูตรหรือการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้ปฏิบัติการสอน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้งานการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการ ด้านงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้ด้วย

2. งานจัดการเรียนการสอน

แฮร์ริส (Harris. 1975 : 13) ได้กล่าวถึงการจัดระบบการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง การนำหลักสูตรที่วางไว้มาใช้ ได้แก่ การจัดกลุ่มนักเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูประจำวิชา ผลของการจัดการเรียนการสอน จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียน

การนิเทศงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา นั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงมีภาระหน้าที่หลักที่ต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 การจัดชั้นเรียน
- 2.2 การจัดครูเข้าชั้นเรียน
- 2.3 การจัดตารางสอน
- 2.4 การเตรียมตัวของครูผู้สอน

2.5 การจัดกระบวนการเรียนการสอน

2.6 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

จากภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนในด้านนี้เทศการจัดการเรียนการสอน จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ดูแลนิเทศให้ครูทำงานด้วยความขยัน อดทน สนใจ หากความรู้เพิ่มเติม ทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงตนเองในด้านวิชาการ อยู่เสมอ

กล่าวโดยสรุป งานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครูมากที่สุด ทั้งนี้ ครูคือตัวจักรสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้กับผู้เรียน โดยจะต้องเลือกวิธี จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหาร มีหน้าที่คอยให้ความสะดวกอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ครู โดยทั้งนี้ผู้บริหารจะต้อง นิเทศงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอนเป็นอันดับแรกและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุน ในอันดับรองลงมา

3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วัสดุประกอบหลักสูตร หมายถึง เอกสารหลักสูตรชนิดต่าง ๆ และวัสดุอุปกรณ์ การสอนที่จำเป็น ซึ่งจัดทำหรือจัดหา เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของ หลักสูตรที่วางไว้ ทศนิยม สุภเมธี (ม.ป.ป. : 89) พูดถึงเอกสารประกอบหลักสูตรว่า คือ วัสดุสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งให้ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรได้เข้าใจ หลักสูตรและการปฏิบัติการใช้หลักสูตร เอกสารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกรมวิชาการได้จัดทำไว้แล้ว มีดังนี้

- 3.1 แผนการสอน
- 3.2 คู่มือครู
- 3.3 หนังสือเรียน
- 3.4 แบบฝึกหัด
- 3.5 บัตรงาน
- 3.6 แผ่นภาพ
- 3.7 หนังสือส่งเสริมอ่าน
- 3.8 คู่มือการใช้หลักสูตร

สำหรับเรื่องสื่อการเรียนการสอน หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 125 - 126) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง
สิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนหรือเป็นตัวการให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดหมายอย่าง
มีประสิทธิภาพเพราะช่วยเร้าความสนใจ ประหยัดเวลา และให้ประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้เรียน
สื่อการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้หลักสูตรไปถึงผู้เรียน ทศนีย์ สุภเมธี (ม.ป.ป. : 123)
ได้แบ่งประเภทสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 ประเภทวัสดุ หรือสื่อขนาดเล็ก

ประเภทที่ 2 ประเภทเครื่องมือ

ประเภทที่ 3 ประเภทเทคนิค หรือวิธีการหรืออาจเรียกว่าการใช้กิจกรรมนั่นเอง

อิริกสัน (ไพโรจน์ พัทธ์ทวยหาญ. 2532 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Erickson. 1968) ยังได้เสนอหลักการในการจัดสื่อการเรียนการสอนที่ดี ไว้ดังนี้

1) การบริการอุปกรณ์การสอนที่ดี จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ที่มีความรู้
ความชำนาญ และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านหลักสูตรได้เป็นอย่างดี
ตลอดจนได้รับความสนับสนุนทางด้านงบประมาณ กำลังคน และเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอ

2) สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับความ
ต้องการของครูผู้สอน ซึ่งผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหรือจัด
ซื้อ และผู้บริหารจะต้องกำหนดวิธีการนำไปใช้อย่างเหมาะสม เช่น กำหนดตารางเวลาการ
ยืมสื่อการเรียนการสอนแต่ละชั้น ในขณะที่ผู้บริหารควรจะได้สนใจคอยดูแลให้ความ
กระจำแก่ครูเมื่อเกิดปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอน

3) สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ครูจะต้องสามารถนำไปใช้ได้ง่ายขึ้นคือ อุปกรณ์
จะต้องมีคุณภาพดี มีคนคอยช่วยเหลือ ซึ่งผู้บริหารควรทำได้โดยการตั้งศูนย์สื่อการเรียนการสอนเป็น
ส่วนกลาง มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ด้านนั้นประจำอยู่ ควรมีการตรวจสอบสภาพเพื่อซ่อมแซมปรับปรุง
อยู่เสมอ ถ้าซ่อมไม่ได้ควรเปลี่ยนหรือจัดหาแทน

4) ควรจัดสื่อการเรียนการสอนไว้หลาย ๆ ชนิด เพื่อสนองความต้องการของครู
ทั้งที่เป็นวัสดุสิ้นเปลือง วัสดุอื่น ๆ เช่น กระดาษสี อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ลูกโลก แผนที่ ตัวอย่าง
สารเคมี หนังสือ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้โรงเรียนควรจัดหาไว้ให้พร้อม ผู้บริหารควรประชุมปรึกษา
หารือเกี่ยวกับการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน กำหนดโครงการทดลองอุปกรณ์หรือสื่อการเรียน

การสอนใหม่ ตลอดจนวางแผนประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ได้
เป็นประโยชน์

5) โครงการจัดสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนควรส่งเสริม และพัฒนา
ครูประจำการไปด้วย โดยเปิดโอกาสให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ
ได้ดียิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันจะต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ซึ่งเป็นการ
ส่งเสริมบรรยากาศการปฏิบัติงานของครูได้ดีขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 88) ได้กำหนด
จุดสุดท้ายของการปฏิบัติงานด้านสื่อการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 2 ประการ คือ

1) โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นต้องใช้ครบทุกแผนการสอน และ
ทุกกลุ่มประสบการณ์

2) มีการติดตาม กำกับให้ครูผลิต และใช้สื่อประกอบการเรียน

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 28)
ได้ชี้แนะว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรมีแนวปฏิบัติโครงการนิเทศงานวัสดุประกอบหลักสูตร
และสื่อการเรียนการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

- (1) จัดหาวัสดุไว้บริการสำหรับการผลิตสื่อให้พอเพียง
- (2) สนับสนุนให้ครูผลิต หรือจัดหาสื่อประกอบการสอน
- (3) จัดให้มีห้องสื่อการเรียน และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ จัดเก็บ

ให้ครูยืมไปใช้ซ่อมและบำรุงรักษาสื่อเป็นระบบ

- (4) แนะนำให้ครูจัดทำทะเบียน และสถิติการใช้สื่อ
- (5) จัดบริการสื่อการสอนให้ครูได้รับความสะดวกในการนำไปใช้
- (6) ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อในการสอน
- (7) แนะนำ สาธิตการทำ การใช้และการเก็บรักษาสื่อ

การนิเทศงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ที่
ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอน
เกิดประสิทธิผล ส่งผลไปยังคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

4. งานวัดผลและประเมินผล

วรสุตา บุญไวโรจน์ (2526 : 254) กล่าวว่า การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (Evaluation) มีกระบวนการที่แตกต่างกัน แต่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน การวัดผลหมายถึง กระบวนการที่ได้มาซึ่งตัวเลข จำนวน หรือปริมาณใดปริมาณหนึ่ง โดยอาศัย เครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสอบถาม การสัมภาษณ์ และการใช้แบบทดสอบ เป็นต้น การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่นำเอาผลการวัดมา พิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วตัดสินออกมาว่า สูงต่ำกว่าเกณฑ์ หรือเก่ง อ่อน ปานกลาง เป็นต้น การประเมินจึงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายหลังการวัดผล กล่าวคือ เมื่อวัดได้ปริมาณแล้วมักอยู่ในรูปของคะแนน ถัดมาปริมาณหรือคะแนนมาพิจารณาตีความ แล้วสรุปออกมาในเชิงคุณภาพว่านักเรียนคนนั้นมีความรู้และทักษะเพียงใด มีจุดเด่นจุดด้อยในด้านใดบ้าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับใด การประเมินผลเป็นการตีค่า ตีราคาจากสิ่งที่ได้ จากการวัดโดยอาศัยเกณฑ์ที่วางไว้ เมื่อได้เป็นคะแนนหรือตัวเลขแล้วนำมาพิจารณาว่าดี เลว เก่ง อ่อน แค่นี้ และควรจัดอยู่ในกลุ่มใด โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่วางไว้ แล้วนำมาจัดลำดับในภายหลังการประเมินผลจึงเป็นเรื่องที่เกิดจากการวัดผล

หลักการวัดผลตามทัศนะของ ภัทธา นิคมานนท์ (2527 : 5 - 6) ได้ให้ความเห็นเชิงเสนอแนะไว้ว่า การวัดผลจะมีประสิทธิภาพและได้ผลตามจุดมุ่งหมาย ควรปฏิบัติ ดังนี้

1) วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวัดผลแต่ละครั้ง ถ้าผลของการวัดไม่ตรงกับคุณลักษณะที่เราต้องการจะวัดแล้ว ผลของการวัดจะไม่มี ความหมายและก่อให้เกิดความผิดพลาดในการนำไปใช้ต่อไป ในการวัดผลถ้าจุดมุ่งหมายทางการศึกษาต่างกัน แบบทดสอบก็ควรจะแตกต่างกัน วิธีการใช้แบบทดสอบก็ย่อมต่างกัน ความผิดพลาดที่อาจทำให้การวัดไม่ตรงกับวัตถุประสงค์มีหลายประการ คือ

(1) ไม่เข้าใจในคุณลักษณะที่ต้องการวัด นั่นคือ ผู้วัดมีความเข้าใจในสิ่งที่ จะวัดไม่แจ่มแจ้งเพียงพอ หรือเข้าใจสิ่งที่จะวัดผิด ทำให้การให้ความหมายหรือคำจำกัดความของสิ่งที่จะวัดนั้นไม่ตรงตามต้องการ อันเป็นผลส่งให้การวัดผลคลาดเคลื่อนไปจากวัตถุประสงค์ได้

(2) ใช้เครื่องมือไม่สอดคล้องกับตัวแปรที่จะวัด การเลือกใช้เครื่องมือ เป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักวัดผลอย่างมาก เพราะการใช้เครื่องมือถูกต้องเหมาะสมย่อมทำให้

การวัดน้ำเชื่อดือและสอดคล้องกับความต้องการ ในทางตรงกันข้ามถ้าใช้เครื่องมือไม่ถูกต้อง ผลการวัดอาจทำให้ขาดความเชื่อดือได้

(3) วัดได้ไม่ครบถ้วน การวัดที่ต้องวัดคุณลักษณะได้ครอบคลุมครบถ้วน ตามลักษณะของตัวแปรนั้น ๆ การวัดเพียงบางส่วนหรือเพียงบางองค์ประกอบ ย่อมทำให้ผลการวัดนั้นคลาดเคลื่อน

(4) เลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะวัดไม่เหมาะสม ในบางครั้งผู้วัดมีความรู้ในสิ่งที่จะวัดเป็นอย่างดี รู้วิธีวัดที่ถูกต้องและมีเครื่องมือที่มีคุณภาพเที่ยงตรงสามารถวัดได้ครอบคลุมในสิ่งที่จะวัดแต่กลับไปเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูกต้อง หรือกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีคุณลักษณะนั้น ๆ ผลของการวัดก็ย่อมไม่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์

2) ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ผลของการวัดจะเชื่อดือได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วัด ถ้าหากเครื่องมือที่ใช้วัดมีคุณภาพไม่ดีพอแล้ว การวัดนั้นก็ได้ผลที่ไม่เกิดคุณค่าใด ๆ

3) มีความยุติธรรม การวัดผลการศึกษาซึ่งจัดได้ว่าเป็นการวัดตัวแปรทางด้านจิตวิทยาหรือทางสังคมศาสตร์นั้น จะได้ผลดีมีความยุติธรรม สิ่งที่ถูกวัดจะต้องอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่เป็นไปเหมือน ๆ กัน ไม่มีการลำเอียงหรือเลือกที่รักมักที่ชัง

4) แปรผลได้ถูกต้อง การวัดผลทุกครั้ง ผลที่ได้ออกมาย่อมเป็นตัวแทนของจำนวนหรือระดับของคุณลักษณะที่ต้องการวัดนั้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผลของการวัดมักออกมาเป็นรูปของคะแนนหรืออันดับที่แล้ว จึงนำผลนั้นไปอธิบายหรือเปรียบเทียบจึงจะทำให้ผลการวัดนั้นมีความหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 23 - 24) ได้เสนอแนะบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมให้ครูมีเครื่องมือที่จะใช้ประเมินผลทุกชนิด
 - 2) แนะนำครูให้ใช้เอกสารประเมินผลการเรียนให้ครบถ้วน และดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล
 - 3) ส่งเสริมครูให้ทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 - 4) รับฟังปัญหาในการประเมินผลการเรียนเพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือต่อไป
 - 5) ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียน
- ในอันที่จะให้ทางบ้านทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

6) แนะนำครูให้ประเมินผลหลังจบบทเรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าการเรียนรู้
สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ในเทศงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลจำเป็น
ต้องปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษา
และสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

5. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

ชาลี มณีศรี (2524 : 110) เน้นว่า การฝึกอบรมมีความจำเป็น 4 ประการ
คือ

- 1) ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- 2) ทฤษฎีและการปฏิบัติเป็นคนละส่วน เมื่อปฏิบัติงานย่อมมีปัญหา การประชุม
จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนปัญหา ช่วยกันแก้ปัญหา รับคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์
- 3) การอบรมจะช่วยให้ครูปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคนิค
วิทยาการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

4) การประชุมอบรมช่วยจัดความเฉื่อยชา ทำให้กระตือรือร้น
ดุทธิ (Dutt. 1966 : 12 - 13) กล่าวว่า การฝึกอบรมครูประจำการนั้น
มีความมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้

- 1) เพื่อเป็นการกระตุ้นครู ครูใหญ่ ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ ในระบบ
โรงเรียนให้ร่วมกันศึกษาเพื่อแสวงหาทิศทางใหม่ ๆ ทางการศึกษา รวมทั้งการค้นคว้าวิจัย
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการสอน
- 2) เพื่อช่วยให้ครูใหม่ที่ต้องเผชิญกับงานใหม่ ๆ ในอาชีพครู
- 3) เพื่อจัดข้อบกพร่องพื้นฐานในการเตรียมครู และผู้บริหาร เพราะ
การศึกษาอบรมก่อนประจำการไม่เป็นการเพียงพอต่อการประกอบอาชีพครู
- 4) เป็นเครื่องมือช่วยทำให้ครู และผู้บริหารมีทักษะในการแก้ปัญหา และพัฒนา
ให้เกิดทัศนคติอันพึงปรารถนา รวมทั้งเกิดความรู้สึกในความรับผิดชอบต่ออาชีพครู
- 5) ช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม และวัฒนธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลง
ซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
- 6) ช่วยให้ครูได้วางแผนและปรับปรุงวิธีสอนให้เกิดประสิทธิภาพ
- 7) ช่วยให้วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ได้เตรียมการ
อย่างเหมาะสมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

- 8) เพื่อช่วยเหลือสถาบันฝึกหัดครูปรับปรุงทักษะในการเป็นครู
- 9) ช่วยพัฒนาให้เกิดลักษณะผู้ที่ดีในโรงเรียน

จากที่กล่าวนั้น พอจะแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนพึงปฏิบัติภารกิจด้าน การประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครูด้วยวิธีการส่งครูเข้ารับการประชุมอบรมหรือจัดการอบรมใน หน่วยงาน เพื่อแนะนำส่งเสริมครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนให้มีความ ชำนาญยิ่งขึ้น ตลอดจนทั้งเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับครูได้เป็นอย่างดี

จากขอบข่ายงานวิชาการดังกล่าว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ได้กำหนดขอบข่ายงานตามแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติใน ระดับโรงเรียนเป็น 5 งาน ดังกล่าว

ครูกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานจัดการศึกษาของ โรงเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับ การบริหารผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานของตนเอง อย่างเต็มเวลา และในขณะเดียวกันผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ผลักดันให้การนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียนให้บรรลุผลตามมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งมีนักการศึกษาได้ ให้ความเห็นไว้ดังนี้

อาคม จันทรสุนทร (สามัญศึกษา. 2519 : 48) ให้ความเห็นว่าผู้นิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนควรเป็นบุคลากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้า หมวดหรือสายวิชา หรือหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่โรงเรียนคัดเลือกหรือตั้งขึ้น

บุคลากรทางการนิเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งในการนิเทศ เพราะจะชี้ความสำเร็จหรือ ล้มเหลวของการนิเทศ ความสามารถของผู้นิเทศนั้นเป็นปัญหาหนึ่งของการนิเทศการสอนหาก ผู้นิเทศก็ไม่มีความรู้ความสามารถ ทำให้ครูขาดความศรัทธาเลื่อมใส สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 59 - 61) ได้กล่าวว่า บุคลากรการนิเทศนั้นประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และคณะครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ และกล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอ การนิเทศการศึกษาคือว่าเป็น การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่โดยตรงในการนิเทศการศึกษาและการนิเทศ

การสอนและ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษเป็นที่ยอมรับของครูทั่วไป ส่วนคณะครูผู้ทำหน้าที่พิเศษนั้นเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยหลักการบริหาร จัดอยู่ในสายงานที่ปรึกษาตามโครงการพิเศษ เช่น หัวหน้างานวิชาการ ครูวิชาการในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน

จากการวิจัยของ ถวิล วรรณปะเก (2523 : 172) พบว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนควรจัดทำในรูปของคณะกรรมการ การนิเทศโดยคณะกรรมการเป็นที่ยอมรับกันมากขึ้นในปัจจุบัน และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศโดยคณะกรรมการไว้ ดังนี้

1. แต่เดิมนั้นการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ภายนอกโรงเรียน จึงไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงของโรงเรียน และที่ผ่านมานั้นศึกษานิเทศก์ทำการนิเทศไม่ทั่วถึง เพราะมีจำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอที่จะออกทำการนิเทศ ประกอบกับการที่ศึกษานิเทศก์ทำการนิเทศ โดยไม่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูและของโรงเรียนเสียก่อน จึงทำให้การนิเทศการศึกษาไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ปัจจุบันครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ดังนั้นการนิเทศโดยคณะครูในโรงเรียนร่วมมือกันจึงน่าจะช่วยแก้ปัญหา พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ดี

2. เป็นการให้ทรัพยากรการบริหารที่นับว่าประหยัดและได้ผลสูงสุด และเป็นการยกย่องความรู้ความสามารถของครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมขวัญกำลังใจด้วย

3. เป็นการช่วยกระตุ้นให้ครูได้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้พัฒนาตนเองและต้นต้วทางด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาและจากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทางการนิเทศ จะเห็นได้ว่าบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา โดยทั่วไปนั้นเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันกับบุคลากรทางการนิเทศการสอน ซึ่งอาจแยกออกได้ 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และคณะครูผู้ทำหน้าที่พิเศษตามโครงการพิเศษ บุคคลเหล่านี้จะมีหน้าที่และมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนดังต่อไปนี้

คณะครูผู้ทำหน้าที่พิเศษวิชาการในโรงเรียน

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 74 - 75) ได้กล่าวถึงคณะครูผู้สอนทำหน้าที่พิเศษได้ ดังนี้

1. หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าสายวิชา ได้สรุปการมีส่วนในการนิเทศของหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้าสายวิชาไว้ ดังนี้

1.1 ช่วยสนับสนุนการปฐมนิเทศครูใหม่และคอยแนะนำช่วยเหลือครูใหม่ให้เข้าใจในงานการสอน

1.2 ช่วยจัดโปรแกรมการสอนของครูที่ประสบความล้มเหลว

1.3 จัดตัวอย่างการสอนที่ดี หาข้อมูล วัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาปรับปรุงการสอน

1.4 ช่วยสร้างขวัญกำลังใจ จัดให้มีการพบปะกันเพื่อทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

1.5 เข้าเยี่ยมห้องเรียน ทำงานร่วมกับครู

2. ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้น มีหน้าที่ในการสอนและทำงานร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน ต้องมีการร่วมมือกัน ช่วยเหลือและปรึกษาหารือกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อหาทางแก้ไขปัญหามาให้บังเกิดผล โรงเรียนที่ครูมีความรู้ความสามารถและมีกระบวนการทำงานที่ดี การนิเทศการสอนก็จะมีประสิทธิภาพด้วย

สรุปได้ว่า การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศภายในโรงเรียน ควรได้แก่ ผู้บริหาร หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการของโรงเรียน หรือคณะครูผู้มีความสามารถ หรือเป็นที่ยอมรับของผู้รับการนิเทศที่ผู้บริหารเห็นสมควรจะแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศก์งานวิชาการภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากครูปฏิบัติการสอนนั้นมีประสบการณ์ในการสอนและความถนัดในวิชาที่จะสอนแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการนิเทศงานวิชาการโดยการให้คำปรึกษาแนะนำส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ครูได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน และการบริหารงานวิชาการในระดับประถมศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

นิตยา ปรีชาหาญ (2524 : 172) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน

โรงเรียนผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และจัดลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อยได้ คือ การจัดทำโสตทัศนูปกรณ์ การส่งเสริมทางวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร กระบวนการนิเทศการศึกษา การประเมินผลการนิเทศ การสอนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน

สุนทร ไคลมี (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2527 ไว้ดังนี้

1. กระบวนการจัดดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ปรากฏว่า โรงเรียนส่วนมากได้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ขึ้น คือ

- 1.1 การวางแผน เพื่อให้ครูร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการของโรงเรียน
- 1.2 การสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน
- 1.3 การดำเนินงาน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ติดตามการปฏิบัติงานในลักษณะการปรึกษาหารือ และสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์
- 1.4 การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยใช้เครื่องมือในการประเมินผล

1.5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้เครื่องมือในการประเมินผล

2. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนในการดำเนินงานการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีโรงเรียนจำนวนมากระบุความต้องการ คือ ปัจจัยด้านบุคลากร การจัดการในเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ที่มีโรงเรียนจำนวนมากระบุ คือ ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากรและการจัดการในเรื่องโรงเรียนขาดแคลนวิทยากร และแหล่งวิชาการที่จะให้ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการจัดดำเนินงานของโรงเรียน

สุชาติ ศรีสุวรรณ (2528 : 14) ศึกษาเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย จากกลุ่มตัวอย่างประชากรจากผู้บริหาร 450 คน และศึกษากระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนเช่นกัน จำนวน 37 คน ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับกระบวนการดำเนิน

งานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และศึกษาเอกสารของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้วิธีร่วมกับคณะครู กำหนด และจัดทำแผนงานโครงการขึ้น และชี้แจงแผนงานโครงการด้านการแจกโครงการให้ครู ทุกคนศึกษา โดยมีผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะเรื่องนั้น ๆ เป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่คณะครูด้วยการประชุมชี้แจง ส่วนการสร้างขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ใช้วิธียกย่องชมเชยในที่ประชุม และพิจารณาความดีความชอบให้เป็นกรณี พิเศษภายหลังจากการปฏิบัติงาน และใช้วิธีประเมินผลงานด้วยการสังเกต และสอบถามจากการ ปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงาน และในที่ประชุมสำหรับปัญหาอุปสรรคในการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนมากยังขาดแคลนวิทยากร แหล่งวิทยากรสำหรับให้ครู ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดการยอมรับจากคณะครูในโรงเรียน โรงเรียนได้ รับงบประมาณน้อยและได้รับช้า ไม่ทันต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ขั้นตอนการเบิกจ่าย งบประมาณล่าช้าเกินไป ทำให้การปฏิบัติงานไม่คล่องตัว และได้รับวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพต่ำ ทั้งยังไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน

ประสงค์ เทพศิริ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กาแพงเพชร พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนในด้าน กระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ขั้นการ วางแผนการนิเทศ ขั้นการสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ ขั้นการ ประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารต่างกันมี ปัญหาการนิเทศการสอนทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการนิเทศ การสอน ภายในโรงเรียน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ด้านการ วางแผน และกำหนดแนวปฏิบัติการนิเทศการสอน ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และการนิเทศ การสอนไม่แตกต่างกัน

สมจิตร์ อุดม (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดของผู้นิเทศทั้ง 6 ด้าน พบปัญหา 4 ด้าน

1. โครงการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติไม่ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา และปฏิบัติไม่บรรลุวัตถุประสงค์
2. การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขาดการวางแผน ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติแน่นอน
3. การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ส่งเสริม แก่ครูผู้สอนน้อยเกินไป ขาดการกำหนดเวลา และตารางปฏิบัติงานในการนิเทศภายใน
4. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง ขาดการควบคุม กำกับและติดตามผล และด้านรูปแบบการนิเทศ และเวลาในการนิเทศไม่มีปัญหา

อภาพล สัมครการ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายใน ตามทฤษฎีของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่า

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยปัญหาการนิเทศภายใน ตามทฤษฎีของครูผู้สอน พบว่า ปัญหาในการสร้างเครื่องมือเฝ้าอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับเทคนิค และวิธีการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง และระดับน้อยอย่างละเท่า ๆ กัน ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ การประเมินผลแตกต่างกัน วิธีการนิเทศแตกต่างกัน

จินตนา สวรินทร์ (2536 : 81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง มีการปฏิบัติมากขึ้นจากอดีต เนื่องจากการกำหนดนโยบายให้มีการปฏิบัติการณ์นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอย่างจริงจังของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ได้ผลต่างกัน กล่าวคือโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนจากผู้บริหารมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก เนื่องจากมีบุคลากรและความพร้อมด้านต่าง ๆ มากกว่า

3. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการปฏิบัติกรนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวโดยสรุปคือ ระดับปฏิบัติกรนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนไม่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การบริหารทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นหัวใจหรืองานหลักของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารทุกคนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานนี้

จรี จันทรเจริญ (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปฏิบัติกรนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ยกเว้นการนิเทศด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง
2. ครุมีความเห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติงานนิเทศอยู่ในระดับสูง
3. ความคิดเห็นของทั้งผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติกรนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามขนาดโรงเรียนแต่ไม่มีนัยสำคัญตามประสบการณ์

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซัลลิแวน และแกรนาด (Sullivan and Granade, 1981 : 3068) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์องค์ประกอบของงานของผู้นำเทศก์การศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศของผู้นำเทศก์การศึกษา และการใช้การสังเกตพร้อมจดบันทึกพฤติกรรมกรนิเทศของผู้นำเทศก์การศึกษา 6 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า ผู้นำเทศก์การศึกษาไม่ได้ปฏิบัติงานนิเทศด้านการเรียนการสอนอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร การเผยแพร่ข่าวสารแก่ครู ช่วยเหลือในการตัดสินใจของครู ไม่ใช่ผู้ตรวจตราคอยจับผิดครู และยังมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับงานผู้นำเทศก์ด้านอื่น ๆ ด้วยและควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูหลังจากที่ได้รับกรนิเทศที่มีผลกระทบต่อกรเรียนการสอน

ทิลาสัน (สมจิตร์ อดม. 2532 : 44 ; อ้างอิงมาจาก Tilahun. 1983 : 2168 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศ เอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ใช้นิเทศภายในโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรมปฏิบัติการ การสาธิตการสอนโดยศึกษานิเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการสอน
2. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประณตศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
3. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศในลักษณะร่วมมือกันปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา จะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะที่ใช้อำนาจและการบังคับ

จากการศึกษารายงานการวิจัยดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การจัดการนิเทศการศึกษาและการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนยอมรับว่ามีความสำคัญยิ่งและมีประโยชน์ต่อครูผู้ปฏิบัติการสอนอย่างแท้จริง อันส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งปัจจุบันทั้งผู้บริหารและครูได้เห็นความสำคัญและได้ปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา ตลอดทั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป็นนโยบายให้มีการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการทั้งนี้ ได้มีการตรวจสอบและมีมาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาได้ปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางโดยมีการวางแผนการนิเทศในลักษณะโครงการ การนิเทศโดยส่วนรวม และพบปัญหาในด้านการนิเทศงานวิชาการโดยตรงระหว่างผู้บริหารกับครูผู้ปฏิบัติการสอน หรือครูผู้ทำหน้าที่ทำการนิเทศกับครูผู้ปฏิบัติการสอนการขาดแคลนเอกสารแหล่งความรู้ วิทยากร และเทคนิคการนิเทศ นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญต่องานวิชาการหรือการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งคิดว่าตนเองมีการปฏิบัติมาก รวมทั้งใช้เวลาในการนิเทศงานวิชาการต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูปฏิบัติการสอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกัน
3. ครูปฏิบัติการสอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกัน
4. ครูปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2540 ทั้งหมด 277 โรงเรียน รวมครูปฏิบัติการสอน 2,842 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 692 คน ได้มาโดยการสุ่มมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยใช้ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง $\pm 5\%$ ที่ระดับความเชื่อมั่น (∞) 99.73 จากตาราง ยามาเน่ (Yamane. 1970 : 887)

2.2 แยกกลุ่มประชากรออกเป็นรายชื่ออำเภอ คำนวณตามสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างครูปฏิบัติการสอนเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กบินทร์บุรี	918	224
เมืองปราจีนบุรี	545	133
ศรีมหาโพธิ์	359	87
ประจันตคาม	354	86
นาดี	326	79
บ้านสร้าง	245	60
ศรีมโหสถ	95	23
รวม	2,842	692

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน 5 ด้าน คือ ด้านงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล และด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ รวม 40 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยกำหนดคะแนนประมาณค่า ดังนี้

คะแนน	1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	น้อยที่สุด
คะแนน	2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	น้อย
คะแนน	3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	ปานกลาง
คะแนน	4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	มาก
คะแนน	5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	มากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็น สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาคัมภีร ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน 5 ด้าน คือด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านงานจัดการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล และด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ เชิงปฏิบัติการ แล้วสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ให้ครอบคลุมขอบข่ายของการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหาร 5 ด้าน ตามข้อ 1 โดยการปรึกษาหารือกับคณะกรรมการควบคุมประกันคุณภาพ

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมประกันคุณภาพไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหาเชิงโครงสร้างได้แก่

3.1 นายพิทยา มุสิก ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี

3.2 นายเสนอ สุภาพร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

3.3 นายบุญเลิศ เลิศวิทยานศิษฐ์ ศึกษาธิการ 9 อดีตหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

3.4 นายธีรวัชร ภูมิ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดศรีประจันตคาม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจันทคาม จังหวัดปราจีนบุรี

3.5 นายสมพงษ์ จินสร้อย ศึกษาธิการ 8 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากร จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ทดลองใช้ทั้ง 50 ฉบับ มาดำเนินการดังนี้

6.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้การแจกแจงที่

(t - distribution) โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วคัดเลือกอำนาจจำแนก (t) ที่มากกว่า 1.75 และคัดเลือกไว้จำนวน 40 ข้อ

6.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับ

(ที่ตัดไว้ในข้อ 6.1) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) สามารถได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8929

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อขอความร่วมมือให้กับผู้วิจัยในการส่งแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ รวม 7 อำเภอ

3. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน

4. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือให้ครูปฏิบัติการสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

5. ผู้วิจัยเป็นผู้ไปรับแบบสอบถามกลับคืนตามโรงเรียนต่าง ๆ ทุกอำเภอด้วยตนเองตามวันที่กำหนดไว้ในหนังสือ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 692 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 590 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.27 ของจำนวนที่ส่งออกไปทั้งหมด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าสมบูรณ์หรือไม่ คิดเป็นร้อยละเท่าไร
2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนดังนี้
 - 2.1 คำถามตอนที่ 1 หาค่าร้อยละของข้อมูลคือสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 คำถามตอนที่ 2 ใช้วิธีตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ

ให้คะแนน	1	เมื่อตอบในช่องระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
ให้คะแนน	2	เมื่อตอบในช่องระดับการปฏิบัติน้อย
ให้คะแนน	3	เมื่อตอบในช่องระดับการปฏิบัติปานกลาง
ให้คะแนน	4	เมื่อตอบในช่องระดับการปฏิบัติมาก
ให้คะแนน	5	เมื่อตอบในช่องระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3. นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน เป็นรายด้าน และเป็นรายข้อในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

0 - 1.50	หมายถึง ปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.51 - 2.50	หมายถึง ปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
2.51 - 3.50	หมายถึง ปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
3.51 - 4.50	หมายถึง ปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
4.51 - 5.00	หมายถึง ปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

4. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมทุกด้าน แยกเป็นรายด้าน และรายข้อ เพื่อหาค่าการกระจายของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
5. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ตามทัศนะของครูชายกับครูหญิง โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)
6. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ตามทัศนะของครูที่มีวุฒิการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรีกับครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)
7. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ตามทัศนะของครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 15 ปี กับครูที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่กว่า 15 ปีขึ้นไป โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)
8. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ตอนที่ 3 เพื่อนำมาประกอบการอภิปราย ในบทที่ 5
9. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้ t - test แบบเทคนิค

25 % ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	s_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	s_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ t - test สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 180)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
 $\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการศึกษาวิจัย มีสัญลักษณ์ใช้แทนความหมายต่อไปนี้

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ

สถานภาพของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ (N = 590)</u>		
ชาย	157	26.6
หญิง	433	73.4
<u>วุฒิการศึกษา (N = 590)</u>		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	112	19.0
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	478	81.0
<u>ประสบการณ์ในการสอน (N = 590)</u>		
น้อยกว่า 15 ปี	134	22.7
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	456	77.3

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.6 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาดังแต่ปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81.0 และมีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 77.3

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงาน
วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
จำแนกเป็นรายด้าน

การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.
งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.20	0.56
งานจัดการเรียนการสอน	3.22	0.69
งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	3.16	0.66
งานวัดและประเมินผล	3.09	0.71
งานประชุมอบรมทางวิชาการ	3.20	0.77
รวมทุกด้าน	3.17	0.55

จากตาราง 3 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีการนิเทศ
งานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงาน
วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (n = 590)

งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	$\bar{X}$	S.D.
1. มีการสำรวจความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	3.05	0.80
2. ได้รับความปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในโรงเรียน	3.08	0.79
3. มีการเชิญวิทยากรหรือบุคลากรภายนอกมาให้ความรู้ในเรื่อง หลักสูตรในโรงเรียน	2.75	1.96
4. ได้รับบริการด้านคู่มือ เอกสารทางวิชาการหรือหนังสือที่ใช้ ประกอบการเรียนการสอน	3.33	0.85
5. ได้รับการแนะนำในการใช้เอกสารประกอบหลักสูตรและคู่มือ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.33	0.88
6. การแนะนำแนวทางในการจัดทำแผนการสอน	3.44	1.08
7. การชี้แนะให้จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและใน โรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม หลักสูตร	3.41	0.74
8. การจัดประชุมกรรมการโรงเรียนเพื่อระดมความคิด หาแนวทางในการจัดหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน	3.18	0.87
9. ได้รับการแนะนำให้ปรับปรุงหลักสูตรในวิชาที่รับผิดชอบ การสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นในชุมชนนั้น ๆ	3.23	0.83
10. มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนเพื่อนำมา ปรับปรุงการเรียนการสอน	3.28	0.84
เฉลี่ยรวม	3.20	0.56

จากตาราง 4 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการนิเทศงานในระดับปานกลาง ได้แก่ การแนะนำแนวทางในการจัดทำแผนการสอน รองลงมาได้แก่ การชี้แนะให้จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนตามหลักสูตร ได้รับการแนะนำในการใช้เอกสารประกอบหลักสูตรและคู่มือครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และได้รับการบริการด้านคู่มือ เอกสารทางวิชาการ หรือหนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
 ด้านงานจัดการเรียนการสอน ($n = 590$)

งานจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.
1. ได้รับความปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกลุ่ม ประสบการณ์ต่าง ๆ	3.40	0.84
2. ได้รับการแนะนำให้ใช้วิธีสอนที่เน้นทักษะกระบวนการเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง	3.46	0.82
3. มีการแนะนำเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้เลือกใช้อย่าง เหมาะสม	3.21	0.86
4. มีการจัดให้ครูสังเกตการสอนของครูในโรงเรียนเดียวกันหรือ เยี่ยมชมการสอนในโรงเรียนอื่น	2.84	0.98
5. มีการเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครู	3.08	0.97
6. ได้รับการแนะนำให้จัดทำแฟ้มข้อมูลประจำตัวนักเรียนเป็น รายบุคคลเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.32	0.94
7. มีการเสนอแนะการจัดกิจกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ	3.22	0.92
เฉลี่ยรวม	3.22	0.69

จากตาราง 5 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการนิเทศงานในระดับปานกลาง ได้แก่ ได้รับการแนะนำให้ใช้วิธีสอนที่เน้นทักษะ กระบวนการเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง รองลงมาได้แก่ ได้รับความปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ และได้รับการแนะนำให้จัดทำแฟ้มข้อมูลประจำตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
 ด้านงานวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (n = 590)

งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.
1. มีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.25	0.98
2. ส่งเสริมให้ครูมีการจัดหาหรือจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการสอนทุกแผนการสอนและทุกกลุ่มประสบการณ์	3.29	0.89
3. ได้รับความปรึกษาในการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน	3.02	0.91
4. แนะนำให้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาผลิตเป็นสื่อการเรียนการสอน	3.16	0.85
5. การบริการจัดหาวัสดุเพื่อนำไปผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.20	0.85
6. การแนะนำให้ใช้ห้องสมุดเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.30	0.83
7. มีการประชุมวางแผนการจัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้บริการในการยืมใช้บำรุง และซ่อมแซมสื่อที่ชำรุด	3.01	0.90
8. มีการประชุมปฏิบัติการการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการคัดเลือกหรือผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.07	1.00
เฉลี่ยรวม	3.16	0.66

จากตาราง 6 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานวัสดุประกอบหลักฐานและสื่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการนิเทศงานในระดับปานกลาง ได้แก่ การแนะนำให้ใช้ห้องสมุดเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมให้ครูมีการจัดหาหรือจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการสอนทุกแผนการสอนเพื่อใช้ในการสอนทุกแผนการสอนและทุกกลุ่มประสบการณ์ และมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงาน
วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
ดำเนินงานวัดผลและประเมินผล ($n = 590$)

งานวัดผลและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.
1. มีการจัดหาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ของกระทรวงศึกษาธิการไว้บริการ	3.26	0.85
2. ได้รับคำแนะนำในการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังจบบทเรียน	3.27	0.88
3. จัดให้ครูมีปฏิทินปฏิบัติงานการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้	3.15	0.87
4. มีการแนะนำให้สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเป็น รายการกลุ่มประสบการณ์	3.03	1.15
5. มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่ครูสร้างขึ้นเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม	2.97	0.97
6. ได้รับการแนะนำให้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 โดยใช้เครื่องมือวัดผลที่ เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.15	0.93
7. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์ การเรียนรู้เป็นรายการกลุ่มประสบการณ์	2.83	0.96
8. ครูวิเคราะห์ผลการสอบเพื่อนำผลไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุง การเรียนการสอน	3.05	0.95
เฉลี่ยรวม	3.09	0.71

จากตาราง 7 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานวัดผลและประเมินผลในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการนิเทศงานในระดับปานกลาง ได้แก่ ได้รับคำแนะนำในการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังจบบทเรียน รองลงมาได้แก่ มีการจัดหาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการไว้บริการ จัดให้ครูมีปฏิทินปฏิบัติงานการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และได้รับการแนะนำให้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 โดยใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ ($n = 590$)

งานประชุมอบรมทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดสำรวจความต้องการของครูในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกลุ่มประสบการณ์ที่แต่ละคนรับผิดชอบการสอน	3.09	0.99
2. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เป็นรายกลุ่มประสบการณ์	3.09	0.99
3. ได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรม ประชุมสัมมนาหรือประชุมปฏิบัติการในเรื่องที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าใหม่ ๆ ในวงการศึกษา	3.06	1.03
4. มีการแนะนำให้หาความรู้ที่ได้จากการประชุมอบรมมาใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	3.13	1.01
5. มีการแนะนำให้หาความรู้ที่ได้จากการประชุมอบรมมาเผยแพร่แก่ครูในโรงเรียน	3.05	0.89

ตาราง 8 (ต่อ)

งานประชุมอบรมทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.
6. มีการจัดประชุมเพื่อนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.06	0.98
7. มีการแนะนำให้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพครู	3.20	1.23
เฉลี่ยรวม	3.20	0.77

จากตาราง 8 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการนิเทศงานในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการแนะนำให้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพครู รองลงมาได้แก่ มีการแนะนำให้หาความรู้ที่ได้จากการประชุมอบรมมาใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนตามลำดับ

**ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่องานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา**

**ตาราง 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่องานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ**

การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
<u>งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้</u>				
ชาย	157	32.51	5.36	1.25
หญิง	433	31.87	5.74	
<u>งานจัดการเรียนการสอน</u>				
ชาย	157	23.38	4.39	2.74*
หญิง	433	22.22	4.93	
<u>งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ</u>				
ชาย	157	25.99	4.91	2.01*
หญิง	433	24.65	5.45	
<u>งานวัดผลและประเมินผล</u>				
ชาย	157	21.87	5.39	.43
หญิง	433	24.65	5.83	
<u>งานประชุมอบรมทางวิชาการ</u>				
ชาย	157	21.87	5.52	.52
หญิง	433	21.61	5.35	

ตาราง 9 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
รวมทุกด้าน				
ชาย	157	128.62	21.66	1.59
หญิง	433	125.39	22.11	

* $p < .05$ (t มีค่าเท่ากับ 1.96)

จากตาราง 9 พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนด้านงานจัดการเรียนการสอนและด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
<u>งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้</u>				
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	112	34.06	6.63	3.67*
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	478	31.57	5.29	
<u>งานจัดการเรียนการสอน</u>				
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	112	24.29	4.32	4.71*
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	478	22.11	4.84	
<u>งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ</u>				
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	112	26.12	4.96	1.90
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	478	25.11	5.39	
<u>งานวัดผลและประเมินผล</u>				
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	112	26.13	5.12	3.16*
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	478	24.38	5.80	
<u>งานระดมอบรมทางวิชาการ</u>				
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	112	22.76	4.28	2.79*
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	478	21.42	5.60	

ตาราง 10 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ด้านรวมทุกด้าน				
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	112	133.33	18.44	4.32*
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	478	124.59	22.47	

*p < .05 (t มีค่าเท่ากับ 1.96)

จากตาราง 10 พบว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และงานประชุมทางวิชาการ ส่วนงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
<u>งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้</u>				
ประสบการณ์การสอน				
น้อยกว่า 15 ปี	134	31.24	5.42	-1.93
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	456	32.28	5.69	
<u>งานจัดการเรียนการสอน</u>				
ประสบการณ์การสอน				
น้อยกว่า 15 ปี	134	21.43	5.79	-2.62*
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	456	22.85	4.45	
<u>งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน</u>				
ประสบการณ์การสอน				
น้อยกว่า 15 ปี	134	24.20	6.48	-2.35*
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	456	25.62	4.89	
<u>งานวัดผลและประเมินผล</u>				
ประสบการณ์การสอน				
น้อยกว่า 15 ปี	134	23.66	6.68	-2.15*
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	456	25.02	5.07	

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
<u>งานประชุมอบรมทางวิชาการ</u>				
<u>ประสบการณ์การสอน</u>				
น้อยกว่า 15 ปี	134	20.86	5.96	-1.84
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	456	21.91	5.21	
<u>รวมทุกด้าน</u>				
<u>ประสบการณ์การสอน</u>				
น้อยกว่า 15 ปี	134	121.39	25.56	-2.61*
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	456	127.68	20.68	

*p < .05 (t มีค่าเท่ากับ 1.96)

จากตาราง 11 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ งานจัดการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน งานวัดผลและประเมินผล ส่วนงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และงานประชุมอบรมทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จากการตรวจแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) ของกลุ่มตัวอย่างสามารถประมวลความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าปัญหาการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน ปัญหาที่พบส่วนมากได้แก่ หนังสือแบบเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่ต้องการ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนด้อยคุณภาพ ครูผู้ปฏิบัติการสอนขาดทักษะในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ส่วนมากได้แก่ ครูขาดความรู้ รองลงมาได้แก่ ทักษะในการสอนตามหลักสูตรที่เหมาะสมและถูกต้อง ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาที่พบส่วนมากได้แก่ ครูขาดความรู้ทักษะเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและตัวผู้เรียนครูยังไม่เปลี่ยนแปลงวิธีสอน ใช้วิธีสอนแบบเดิมตลอดทั้งครุมีการกีดกันที่งานอื่น ๆ ในโรงเรียนมากจนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรกำหนดอย่างแท้จริง ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ตามทัศนะของครูชำนาญการพิเศษ วิทยการศึกษา และประสบการณ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูปฏิบัติการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกัน
3. ครูปฏิบัติการที่มีวิทยการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกัน
4. ครูปฏิบัติการที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2540 ทั้งหมด 7 อำเภอ จำนวน 277 โรงเรียน รวมครูปฏิบัติการสอน 2,842 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 692 คน ได้มาโดยการสุ่มมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรโดยใช้ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง $\pm 5\%$ ที่ระดับความเชื่อมั่น (α) 99.73 จากตาราง ยามาเน่ (Yamane, 1970 : 887)

2.2 แยกกลุ่มประชากรออกเป็นรายอำเภอ คำนวณตามสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สำหรับสอบถามครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน 5 ด้าน คือ ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านงานจัดการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล และด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ รวม 40 ข้อ โดยให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า มีการปฏิบัติงานนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - End) ให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนได้แสดงความคิดเห็น สภาพปัจจุบันปัญหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ

2. คุณภาพของแบบสอบถาม ตรวจสอบ 2 ด้าน คือ ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้การแจกแจงที (t - distribution) โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แบ่งคัดเลือกอำนาจจำแนก (t) ที่มากกว่า 1.75 ส่วนด้านความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) จำนวนได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8929 ทั้งนี้แบบสอบถามทั้งฉบับได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 5 ท่าน เพื่อปรับปรุงเพื่อนำไปใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้ปฏิบัติงาน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 50 คน

3. วิธีรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
เพื่อขอให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเกี่ยวกับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม
และการส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ส่งหนังสือขอ
ความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยัง
โรงเรียนในสังกัดเพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับแบบสอบถามที่บรรจุซองโดยนำ
ไปส่งถึงโรงเรียนด้วยตนเอง พร้อมระบุวันเวลาที่จะไปเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง
โดยใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 590 ฉบับ จากจำนวน
ทั้งหมด 692 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.27

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติคำนวณค่าต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ได้แก่
ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบเปรียบเทียบ
t - test ดังนี้

1. หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และ
ประสบการณ์ในการสอน
2. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เพื่ออธิบายระดับ
ความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอนที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาแยกเป็น
รายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามสถานภาพ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอนโดยใช้ t - test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.40 ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.60 มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81.00 และมีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 77.30
2. ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกรนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี รวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.17$)
3. ครูเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ งานจัดการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน ส่วนงานด้านอื่น ๆ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานจัดการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานประชุมทางวิชาการ ส่วนงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
5. ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ งานจัดการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน และงานวัดผลและประเมินผล ส่วนงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และงานประชุมอบรมทางวิชาการ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
6. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ระบุปัญหาของการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ในด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน ได้แก่ แบบเรียนไม่เพียงพอความต้องการของนักเรียน และสื่ออุปกรณ์การสอนที่จะซื้อด้วยเงินงบประมาณด้อยคุณภาพ รองลงมา ในด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ ได้แก่ ครูขาดความรู้ ทักษะในการสอนตามหลักสูตรที่เหมาะสมทุกด้าน และต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทุกภาคเรียน

อภิปรายผล

1. ครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ปรีชาหาญ

(2524 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครุมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตนา สวรินทร์ (2536 : 81) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ว่า มีการนิเทศงานระดับปานกลางในเรื่องการแนะนำแนวทางในการจัดทำแผนการสอน และการชี้แนะให้จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ด้านงานจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศงานระดับปานกลาง ในเรื่องเกี่ยวกับการแนะนำให้ใช้วิธีสอนที่เน้นทักษะกระบวนการเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีการนิเทศงานระดับปานกลาง ในเรื่องเกี่ยวกับการแนะนำให้ใช้ห้องสมุดเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล มีการนิเทศงานระดับปานกลาง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับได้รับคำแนะนำในการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังจบบทเรียน งานประชุมอบรมทางวิชาการมีการนิเทศงานในระดับปานกลาง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำให้ความรู้ที่ได้จากการประชุมอบรมมาใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่าผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนคิดว่าได้ปฏิบัติในระดับสูงแล้ว ความแตกต่างระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครูมักเป็นสิ่งปกติที่ ฮอย และมิสเกล (จูรี จันท์เจริญ, 2539 : 76 ; อ้างอิงมาจาก Hoy and Miskel, 1982) ได้กล่าวถึงความห่างเหิน (Discrepancy) ระหว่างความคิดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารกับครูมักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งพบการนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นการนิเทศแบบไม่เป็นทางการ (Informal) ในรูปของการชี้แจงแนะนำกันเองกับครู จึงอาจทำให้ครูผู้สอนไม่รู้ตัวว่านั่นคือการนิเทศ และอีกประการหนึ่งในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่การนิเทศงานในโรงเรียน ไม่เห็นความสำคัญของงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่มุ่งเน้นไปจัดการบริหารงานด้านอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งงานดังกล่าวสามารถทำให้เห็นผลเป็นรูปธรรมได้อย่างรวดเร็วและให้ครูหรือโทษต่อหัวหน้าหน่วยงานและผู้ปฏิบัติ แต่งานด้านการจัดการเรียนการสอนหรืองานวิชาการนั้นผู้ที่ได้ปฏิบัติอย่างแท้จริงหรือละเว้นไม่ปฏิบัติตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ไม่มีบทลงโทษใดที่จะกระทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อสถานภาพของผู้ที่รับผิดชอบในหน่วยงานนั้น ๆ ได้อย่างเด็ดขาดหรือจริงจัง

3. จากการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นโดยใช้ตัวแปรเพศของครู ทั้งนี้พบว่า ครูเพศชายกับครูเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้พบว่า ด้านงานจัดการเรียนการสอน และด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนมีความเห็นระหว่างครูชายกับครูหญิง แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากตัวแปรที่เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง จึงทำให้ครูมีทัศนะและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิศิษฐ์ ขวัญเมือง (2536 : 91) จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ที่ต่างกัน มีทัศนะความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมมาตร แก้วลาย (2528 : 39) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า ครูประจำการที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ

ผู้บริหารโรงเรียนด้านงานวิชาการแตกต่างกัน และอีกประการหนึ่งการจัดการเรียนการสอน และการใช้วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน เป็นภารกิจหลักโดยตรงของผู้สอนที่จะต้อง ปฏิบัติเป็นประจำ จึงทำให้ครูผู้สอนมีความสนใจและมีความต้องการในการนิเทศการสอนใน ด้านดังกล่าวมาก ผู้สอนจึงรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ โดยมีการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง กันอย่างหลากหลาย

ในส่วนของงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้งานวัดผลและประเมินผล และงานประชุมอบรมทางวิชาการ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่างานดังกล่าว หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เป็นผู้จัดให้บริการ สนับสนุนตลอดทั้งการให้การประชุมอบรมปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องตลอดมา ตั้งแต่มีการนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มาเริ่มใช้ ในโรงเรียนประถมศึกษา จึงมีส่วนทำให้บุคลากรทางการศึกษาและโดยเฉพาะครูทุกคนต้องรู้จัก หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้รวมถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูโดยใช้ตัวแปรวุฒิการศึกษา ที่พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่า การศึกษานั้นมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ความคิดเห็น เจตคติ และทักษะให้ผู้ที่ได้รับการศึกษา ในระดับการศึกษานั้น ๆ ซึ่งในแต่ละระดับมีความเข้มข้นของเนื้อหาสาระวิชาที่แตกต่างกันเป็นไป ตามวุฒิการศึกษาที่เรียนจึงเป็นผลทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศ งานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ วราภรณ์ บัณฑิตานาค (2527 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้บริหารและ ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมมาตร แก้วลาย (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของบริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า ครูประจำการที่มีวุฒิต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านงานวิชาการ

แตกต่างกัน นอกจากนั้นผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังสนับสนุนกับความเห็นของ เสถียร เหลืองอร่าม (2526 : 34) ที่กล่าวไว้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนมีความคิดเห็นต่างกันคือ การศึกษา

5. จากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโดยใช้ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานหรือการสอนมากกว่าย่อมได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศมากกว่า หรือมีช่วงระยะเวลาในการเข้ารับการประชุมอบรม สัมมนามากกว่า เป็นผลทำให้ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่าได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า สอดคล้องกับที่ สุนีย์ ชีรดากร (2526 : 235) ได้กล่าวว่า ประสบการณ์จะทำให้ความสนใจหรือความคิดเห็นของตนแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัทพล สัมครการ (2535 : 60) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายในตามทักษะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี มีทักษะต่อปัญหาการนิเทศภายในแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทางการสอน 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทียมจันทร์ ชูสินธุ์ (2539 : 73) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุรี จันทรเจริญ (2539 : 75) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การนิเทศงานวิชาการและงานอื่น ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดใกล้เคียง ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนควรมีข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้สำหรับการพิจารณาว่าภายในโรงเรียนควรดำเนินการนิเทศเรื่องใดก่อนหลังตามลำดับความสำคัญ สามารถกระทำได้โดยการประชุมร่วมมือกับครูในโรงเรียน เพื่อกำหนดสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่จุดของประเด็นปัญหา และควรคำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่ต้องปฏิบัติและได้รับการวัดผลประเมินผลการนิเทศภายในต่อไป
2. ผู้ที่มีหน้าที่นิเทศควรใช้วิธีการนิเทศงานวิชาการและงานอื่น ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย และเกิดผลเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศโดยการให้หลักการ การสาธิต การให้คำปรึกษา แนะนำ การจัดการวัสดุเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการให้แนวทางหรือการปฏิบัติแก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
3. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน เป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่จะพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่ในการนิเทศควรให้ความสำคัญและปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหางานวิชาการในโรงเรียนแล้วยังเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้ครูได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ด้านวิชาการได้ถูกต้อง ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนและช่วยให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญ เข้าใจในวิธีการ และเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ครูผู้สอนโดยไม่ปฏิบัติการนิเทศที่สร้างความรู้สึกแก่ครูว่าถูกจับผิด
4. ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศงานวิชาการว่าเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนา มิได้เป็นวิธีการจับผิดของผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่นิเทศ ตลอดทั้งครูต้องยอมรับว่างานวิชาการเป็นหน้าที่ของผู้ที่ประกอบอาชีพครู และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจนบางครั้งครูอาจปรับตัวและเปลี่ยนแปลงวิธีการต่าง ๆ ไม่ทัน เมื่อมีการกำหนดนโยบายการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ครูจึงควรให้ความร่วมมือเพื่อมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางวิชาการของโรงเรียน

5. หน่วยงานต้นสังกัด ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หรือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนและงานอื่น ๆ อย่างจริงจัง ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการปฏิบัติจริง ตลอดทั้งควรให้การชี้แนะแนวทางการปฏิบัติการนิเทศ การสนับสนุนวัสดุ สื่ออุปกรณ์ หรือเครื่องมือในการนิเทศให้เกิดเป็นรูปธรรมให้มากขึ้น

6. หน่วยงานระดับกรม ควรวางนโยบายและกำหนดลดภาระหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ ในส่วนของงานธุรการและงานเอกสารให้น้อยลง หรือควรจัดหาตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการให้กับหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดและอำเภอทุกแห่ง ทั้งนี้ เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติหน้าที่การนิเทศอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถจะช่วยหรือสนับสนุนโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดได้จัดการนิเทศภายในได้อย่างต่อเนื่อง และจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ของประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกต การปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาในระยะเวลาต่าง ๆ กันแล้วนำมาประมวลผลเพื่อเปรียบเทียบกัน
2. ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจปัญหาและความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการนิเทศให้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถม เช่น ครูผู้สอน ครูวิชาการ ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์ ในระดับจังหวัดและอำเภอ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี, สำนักงาน. การนิเทศภายใน. เอกสารลำดับที่ 5/2539. อุดสาเนา.
- _____. รายงานการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2540. ฝ่ายแผนและงบประมาณ 2540. (เอกสารลำดับที่ 6/2540) อุดสาเนา.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- _____. การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530.
- _____. กระบวนการนิเทศการศึกษา. ม.ป.ท., 2532.
- _____. เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำคุณภาพนักเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2534.
- _____. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 3 งานบริหารโรงเรียนการบริหารงานวิชาการ. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สามเจริญการพิมพ์, 2528.
- _____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2528.
- _____. รายงานสภาพการผ่านจุดประสงค์ใน ป.02 อัตราการดัดนิสัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2539. ปราจีนบุรี : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี, (เอกสารลำดับที่ 4/2540) อุดสาเนา.
- _____. รายงานบทสังเคราะห์เรื่ององค์กำหนดประสิทธิภาพของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : พันธุ์พิมลขิง, 2529.
- จรินทร์ นาคศรีอาภรณ์. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อุดสาเนา.

- จินตนา สวรินทร์. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- จุรี จันทรเจริญ. การปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- จารีศ นองมาก. "15 คำถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน," วารสารการศึกษาเอกชน. 2(14) : พฤษภาคม 2532.
- ฉลอง ปิ่นทอง. "การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน," มิตรครู. 9(12) : 14 - 17 ; 15 พฤษภาคม 2527.
- ชลอ มงคลการุญย์. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- ชัดเจน ไทยแท้. สภาพการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- ชารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2534.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2534.
- ถวิล วรรณประภา. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ สุภเมธิ. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- เทียมจันทร์ ฐาสินธ์. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

- ธีระยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. "พฤติกรรมครูในการเรียนการสอน," ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนประถมศึกษา หน่วยที่ 6 - 10. หน้า 151 - 152.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- นิตยา ปรีชาหาญ. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. เทคนิคการนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- บัลเลอ พุกกะวัน. การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช จำกัด, 2535.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- ประสงค์ เทพศิริ. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531. อัดสำเนา.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา และสุทิน เนียมพลับ. เส้นทางสู่ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : ซีรพงษ์
การพิมพ์, 2528.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช,
2523.
- ไพโรจน์ พัทธกะห้วยหาญ. "รูปแบบงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนกรณีโรงเรียน
เวียงศรีวิทยา อำเภอลี้ จังหวัดชัยภูมิ," สารพัฒนาหลักสูตร. 84 : 10 - 14 ;
มีนาคม 2532.
- ไพศาล เทียมเวช. การศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทาง
การเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.
- ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
อักษรบัณฑิต, 2527.

ยง วัชรวัลคุ. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

รัชณี วิเศษสังข์. "การนิเทศภายในโรงเรียน นิเทศปัทสน์," วารสารเพื่อการนิเทศและประชาสัมพันธ์. ยะลา : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2, 2533.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท วิคตอรีเพอร์ฟอมท์, 2528.

วรสุดา บุญยไวโรจน์. "การวัดผลและประเมินผลในระดับประถมศึกษา," หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 254 - 261. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.

วรางคณา ปั่นลายนาค. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตมางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. สมุทรปราการ : ขนิษฐาการพิมพ์, 2523.

วิศิษฐ์ ขวัญเมือง. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร (ฉบับทดลอง). กรุงเทพฯ : สำนักการศึกษา, 2531.

_____. คู่มือดำเนินการอบรมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา. ม.ป.ท., 2529.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.

- สังัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.
- สมจิตร์ อุดม. สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- สมมาตร แก้วลาย. การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528. อัดสำเนา.
- สัจจา จันทรเจริญ. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครูเกี่ยวกับ สมรรถภาพในการบริหารงานวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ขบวนการพิมพ์, 2526.
- สุชาติ ศรีสุวรรณ. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- สุนีย์ ธีรกร. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท., 2526.
- สุพิชญา ธีระกุล, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2524.
- สุน อมรวิวัฒน์. "โรงเรียนประถมศึกษา : ความหมายในแนวคิดใหม่," หลักแนะแนวปฏิบัติ ในโรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 1 - 9. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2531.
- สุนทร ไคลมี. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- เสถียร เหลืองอร่าม. มนุษยสัมพันธ์ในองค์การ. กรุงเทพฯ : คุณทิพย์อักษรกิจ, 2526.
- แหลมทอง ร่มสนธิ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางวิชาการของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่าย วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

- อาคม จันทรสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน," เอกสารเรื่องการส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนประเทศไทย. 25 - 30 ; กรกฎาคม 2527. อัดสำเนา.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์. หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์, 2528.
- เอกชัย กิสุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.
- อำพล สัมครการ. ปัญหาการนิเทศภายในตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535, อัดสำเนา.
- Buton, William H. and Leo J. Brueckner. Supervision : A Social Process. New York : Appleton Century, Clofts, Inc., 1965.
- Dutt, Beulah C. Instruction and Research in Educational Administration. Delhi : Central Institute of Educational Delhi University, 1966.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill Book Company, 1973.
- Harris, Ben M. Supervisor Behavior in Education. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1975.
- Inlow, Gail M. The Management in Curriculum. 2nd ed. New York : John Wiley and Sons, 1973.
- Mark, James R., Emery Stoops and Joyce K. Stoops. Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practical. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1987.
- Minor, Gwynn J. Theory and Practice of Supervision. New York : Dodd Mead and Company, 1964.
- Sullivan, Anne and Cheryl Granade. "The Work of the Instructional Supervisory : A Functional Anaysis," Dissertation Abstracts International. 41 : 3068 - A ; 1981.
- Yamane, Taro. Statistics - An Introductory Analysis. 2nd ed. Tokyo : John Weatherhill, Inc., 1970.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี
2. ในการตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้โปรดตอบทุกข้อ และขอให้ท่านให้ความเห็นตามความจริงที่สุด เพื่อจะได้ นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีต่อไป
3. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามด้วยความสบายใจ โดยไม่ต้องลงชื่อ คำตอบของท่านจะเก็บเป็นความลับ และการแปลผลจะกระทำโดยสรุปรวม ดังนั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

5 ด้าน คือ

- (1) งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- (2) งานจัดการเรียนการสอน
- (3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
- (4) งานวัดผลและประเมินผล
- (5) งานประชุมอบรมทางวิชาการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและสภาพปัจจุบันปัญหา เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

() วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

() วุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการสอน

() น้อยกว่า 15 ปี

() ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ให้ท่านพิจารณาระดับการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนว่า แต่ละข้อได้ปฏิบัติในระดับใด โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติงานต่าง ๆ

ตามรายการ

มีการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นประจำตลอดปีอย่างต่อเนื่อง ให้เขียน ✓ ลงในช่อง มากที่สุด

มีการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นประจำ ให้เขียน ✓ ลงในช่อง มาก

มีการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว ให้เขียน ✓ ลงในช่อง ปานกลาง

มีการนิเทศภายในโรงเรียนน้อยหรือนาน ๆ ครั้ง ให้เขียน ✓ ลงในช่อง น้อย

มีการนิเทศภายในโรงเรียนน้อยมาก หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้เขียน ✓ ลงในช่อง น้อยที่สุด

การปฏิบัติงานในเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					
1. มีการสำรวจความต้องการและ ปัญหาเกี่ยวกับงานด้าน หลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ..					
2. ได้รับคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตรในโรงเรียน					
3. มีการเชิญวิทยากรหรือบุคคล ภายนอกมาให้ความรู้ในเรื่อง หลักสูตรในโรงเรียน					
4. ได้รับบริการด้านคู่มือ เอกสารทาง วิชาการหรือหนังสือที่ใช้ประกอบ การเรียนการสอน					
5. ได้รับการแนะนำในการใช้เอกสาร ประกอบหลักสูตรและคู่มือครู เพื่อให้สามารถจัดการเรียน การสอนได้อย่างเหมาะสม					
6. การแนะนำแนวทางในการจัด ทำแผนการสอน					

การปฏิบัติงานนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. การชี้แนะให้จัดสภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียนและในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนตามหลักสูตร					
8. การจัดประชุมกรรมการโรงเรียน เพื่อระดมความคิดเห็นแนวทาง ในการจัดหลักสูตรท้องถิ่นของ โรงเรียน					
9. ได้รับการแนะนำให้ปรับปรุง หลักสูตรในวิชาที่รับผิดชอบ การสอนให้เหมาะสมกับสภาพ ท้องถิ่นในชุมชนนั้น ๆ					
10. มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ภายในโรงเรียนเพื่อนำมา ปรับปรุงการเรียนการสอน					
การจัดการเรียนการสอน					
11. ได้รับความรู้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามกลุ่ม ประสบการณ์ต่าง ๆ					

การปฏิบัติงานนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ได้รับการแนะนำให้ใช้วิธีสอนที่เน้นทักษะกระบวนการเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง					
13. มีการแนะนำเทคนิควิธีการสอน แบบต่าง ๆ ได้เลือกใช้อย่าง เหมาะสม					
14. มีการจัดให้ครูสังเกตการสอนของ ครูในโรงเรียนเดียวกันหรือ เยี่ยมชมการสอนในโรงเรียนอื่น					
15. มีการเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกต การสอนของครู					
16. ได้รับการแนะนำให้จัดทำแฟ้มข้อมูล ประจำวันนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน					
17. มีการเสนอแนะการจัดกิจกรรม การสอนที่มีประสิทธิภาพ					

การปฏิบัติงานนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน					
18. มีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน					
19. ส่งเสริมให้ครูมีการจัดหาหรือจัดสร้างสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการสอนทุกแผนการสอน และทุกกลุ่มประสบการณ์					
20. ได้รับความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน					
21. แนะนำให้ใช้ทรัพยากรในห้องอื่นหรือวัสดุเหลือใช้มาผลิตเป็นสื่อการเรียนการสอน					
22. การบริการจัดหาวัสดุเพื่อนำไปผลิตสื่อการเรียนการสอน					
23. การแนะนำให้ใช้ห้องสมุดเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					

การปฏิบัติงานนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24. มีการประชุมวางแผนการจัดศูนย์ สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้บริการในการยืมใช้ บัณฑิต และซ่อมแซมสื่อที่ชำรุด					
25. มีการประชุมปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติ การทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ตลอดทั้งการ คัดเลือกหรือผลิตสื่อการเรียน การสอน					
งานวัดผลและประเมินผล					
26. มีการจัดหาคู่มือวัดผลและประเมิน ผลการเรียนตามหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการไว้บริการ					
27. ได้รับความแนะนำในการประเมินผล ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังจบบทเรียน					
28. จัดให้ครูมีปฏิทินปฏิบัติงานการวัดผล ตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
29. มีการแนะนำให้สร้างเครื่องมือวัด ผลและประเมินผลเป็นรายกลุ่ม ประสบการณ์					

การปฏิบัติงานในเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
30. มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์ คุณภาพของเครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลที่ครูสร้างขึ้นเพื่อ ปรับปรุงให้เหมาะสม					
31. ได้รับการแนะนำให้ประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 โดยใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสม กับจุดประสงค์การเรียนรู้					
32. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้าง เครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นรายกลุ่มประสบการณ์					
33. ครูวิเคราะห์ผลการสอนเพื่อนำผล ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุง การเรียนการสอน					
งานประชุมอบรมทางวิชาการ					
34. จัดสำรวจความต้องการของครูใน การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกลุ่ม ประสบการณ์ที่แต่ละคนรับผิดชอบ การสอน					

การปฏิบัติงานนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เป็นรายการกลุ่มประสบการณ์					
36. ได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมประชุม สัมมนาหรือประชุมปฏิบัติการในเรื่องที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าใหม่ ๆ ในวงการศึกษ					
37. มีการแนะนำให้หาความรู้ที่ได้จากการประชุมอบรมมาใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน					
38. มีการแนะนำให้หาความรู้ที่ได้จากการประชุมอบรมมาเผยแพร่แก่ครูในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ...					
39. มีการจัดประชุมเพื่อนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
40. มีการแนะนำให้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพครู					

ตอนที่ 3 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาในการนิเทศงาน
วิชาการในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

3.1 งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

.....
.....

3.2 งานจัดการเรียนการสอน

.....
.....

3.3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน

.....
.....

3.4 งานวัดผลและประเมินผล

.....
.....

3.5 งานประชุมอบรมทางวิชาการ

.....
.....

3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

ค่าแสดงคุณภาพของแบบสอบถาม

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา

Item	X _H	S _H	X _L	S _L	t
1	3.5200	1.046	2.7200	1.429	2.26
2	2.0800	1.187	2.8400	1.179	2.27
3	3.2400	1.380	2.3600	0.995	2.69
4	3.6000	1.080	2.9600	1.020	2.15
5	3.2800	1.514	2.4000	0.957	2.46
6	2.1600	1.043	2.8400	1.179	2.07
7	3.1600	1.214	2.3600	0.995	2.55
8	3.4800	1.005	2.9600	1.020	1.82
9	3.3200	1.406	2.4000	0.957	2.70
10	3.2400	1.451	2.4000	0.957	2.42
11	3.0400	1.098	2.2800	0.980	2.58
12	3.5200	0.770	2.9600	1.020	2.19
13	3.3200	1.464	2.4000	0.957	2.63
14	2.9200	1.077	2.2800	0.980	2.20
15	3.4800	0.770	2.9600	1.020	2.03
16	3.2000	1.443	2.4000	0.957	2.31
17	3.0800	1.470	2.4000	0.957	1.94
18	2.8800	1.092	2.2800	0.980	2.04
19	3.4800	0.770	2.9600	1.020	2.03
20	3.2000	1.443	2.4000	0.957	2.31
21	2.7200	1.137	2.1200	0.927	2.04
22	2.8800	1.201	2.2000	1.000	2.18

ตาราง 12 (ต่อ)

Item	X_H	S_H	X_L	S_L	t
23	3.3600	0.952	2.6400	1.221	2.33
24	3.2800	1.487	2.4000	0.957	2.49
25	2.6800	1.069	2.0000	1.000	2.32
26	2.8800	1.201	2.2000	1.118	2.07
27	3.3200	1.215	2.5600	1.325	2.11
28	3.2400	1.508	2.3600	0.952	2.47
29	2.8000	1.155	2.0000	1.000	2.62
30	2.9200	1.187	2.2800	1.061	2.01
31	3.2800	1.275	2.5200	1.358	2.04
32	3.4800	1.531	2.4400	0.870	2.95
33	2.8800	1.166	2.0000	1.000	2.86
34	2.9200	1.187	2.2400	1.052	2.14
35	3.2800	1.275	2.4800	1.327	2.17
36	3.4800	1.531	2.4800	0.963	2.77
37	2.8800	1.166	2.2400	0.970	2.11
38	2.8000	1.118	2.2000	1.000	2.00
39	3.3600	1.186	2.4800	1.327	2.47
40	3.3600	1.604	2.4800	0.963	2.35

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา

การนิเทศงานวิชาการ	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	10	0.8814
2. งานจัดการเรียนการสอน	7	0.8544
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน	8	0.8881
4. งานวัดผลและประเมินผล	8	0.9312
5. งานประชุมอบรมทางวิชาการ	7	0.9081
รวมทั้งฉบับ	40	0.8929

ที่ ทม 1007/1321

(ครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 มีนาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดป्राจีนบุรี

เนื่องจาก นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการประถมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของครู
ที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ปราชินบุรี" ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก

ประธาน

ดร.มนัส บุญประกอบ

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราชินบุรี โดยขอให้ครูโรงเรียนในสังกัด ตอบแบบ
สอบถาม พร้อมทั้งขอเชิญ ท่าน และ นายสมพงษ์ ชินสร้อย สังกัดหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดปราชินบุรี เป็นผู้เชิญมาตรวจเครื่องมือการวิจัย ในระหว่างเดือน
มีนาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำงานวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/1320

(ครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 มีนาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

เนื่องจาก นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการประถมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของครู
ที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ปราจีนบุรี" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชันหมาก ประธาน

ดร.มนัส บุญประกอบ กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศธ 1134/1709

(สำเนา)

สำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดปราจีนบุรี อาคารการศึกษา

อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี 25000

20 มีนาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ

ด้วย นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกการประถมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการอนุเคราะห์ให้ นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ ได้ทำการเก็บข้อมูลและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ระหว่างเดือนมีนาคม 2541 ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และกรุณาแจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดให้ความร่วมมือครั้งนี้ด้วย จักขอบคุนยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิทยา มุสิก)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร. 037-211362

ที่ ศธ 1134.06/1035

(สว.เนา)

สำนักงานการประถมศึกษา

อำเภอศรีมหาโพธิ์

จ.ปราจีนบุรี 25140

มีนาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน

ด้วย นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกการประถมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีมหาโพธิ์ ขอความร่วมมือจากท่านในการอนุเคราะห์ให้ นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ ได้ทำการเก็บข้อมูลและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ระหว่างเดือนมีนาคม 2541 ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และกรุณาแจ้งให้ครูในสังกัดให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายโพธิ์ทอง บัวเพื่อน)

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอศรีมหาโพธิ์

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร. 037-279251

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

มีนาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ทั้งนี้แบบสอบถามที่ข้าพเจ้าส่งมาพร้อมหนังสือเป็นการสำรวจความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติ การสอน จึงขอความกรุณาจากท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ครูในโรงเรียนของท่านตอบแบบสอบถามทั้งชุด และข้าพเจ้าจะมาเก็บแบบสอบถามดังกล่าวคืนด้วยตนเอง ในวันที่ มีนาคม 2541

อนึ่ง การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน และโรงเรียนแต่อย่างใด เพราะมิได้ให้ท่านระบุชื่อ และผลการศึกษามิได้พิจารณาเป็นรายบุคคลหรือรายโรงเรียน แต่จะสรุปเป็นภาพรวมเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(สิทธิชัย เวศสุวรรณ)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสิทธิชัย เวศสุวรรณ
เกิด	16 เมษายน พุทธศักราช 2503
สถานที่เกิด	68 หมู่ที่ 4 ตำบลเมืองใหม่ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	17/6 หมู่ที่ 2 ตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีมหาโพธิ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีมหาโพธิ์ อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2510	ป.7 โรงเรียนวัดแสนภูมราวาส (เฉลิมชัยราษฎร์อนุสรณ์)
พ.ศ. 2518	ม.ศ.3 โรงเรียนเสริมปัญญาเขาวงกต อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2521	ม.ศ. 5 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2523	ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2528	กศ.บ. (วิทยาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จ.ชลบุรี
พ.ศ. 2541	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ

การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

บทคัดย่อ
ของ
สิทธิชัย เวศสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
พฤษภาคม 2541

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวนตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน การดำเนินการวิจัยใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน 5 ด้าน คือ งานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ งานจัดการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานประชุมอบรมทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 590 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.8929 สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้หาค่าระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนรวมทุกด้าน แยกเป็นรายด้าน และรายข้อ และใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน จำนวนตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY ON TEACHERS' OPINIONS TOWARDS ACADEMIC SUPERVISION
IN THE ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
PRACHIN BURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

SITTHICHAJ VETSUWAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purpose of this study was to find the level of the study on teachers' opinions towards academic supervision in the elementary schools under the Office of Prachin Buri Provincial Primary Education classified by gender degree of education and instructional experience.

The Simple Random Sampling was used to select the 590 teachers who teaching in primary schools under the Office of Prachin Buri Primary Education Questionnaire Concerning the academid supervision in the elementary school in five areas on curriculum implementation, instructional provision materials and instructional media, the measurement and evaluation and academic training were administered. The 40 - item rating five scale questionnaires and open-ended, with 0.8929 of reliability. The data were analyzed by using percentage, basic statistics mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows:

1. The teachers' opinions towards academic supervision in the elementary schools at moderate level.
2. Male and female the teachers opinions towards academic supervision in the elementary schools significantly different at .05 level
3. The teacher have different degree of education opinions towards academic supervision in the elementary schools significantly different at .05 level.
4. The teacher have different instructional experiences opinions towards academic supervision in the elementary schools significantly different at .05 level.